

VÝROČNÍ ZPRÁVA O REALIZACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE ZA ROK 2013

Zpracoval:

Odbor Kancelář hejtmána
Oddělení neziskového sektoru
Mgr. Petr Horyanský
krajský protidrogový koordinátor

Schválil:

Rada Zlínského kraje
dne 2. června 2014
usnesení č. 0452/R11/14

Doporučil ke schválení:

Komise RZK pro protidrogovou prevenci
a prevenci kriminality
dne 26. května 2014, usnesení č. 01/KP04/14

Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v kraji za rok 2013

Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v kraji je určena pro laickou i odbornou veřejnost. Je zdrojem základních informací o koordinaci a institucionálním zajištění protidrogové politiky v kraji, koncepčních opatřeních, spolupráci s obcemi, finančním zajištění a finančních deficitech protidrogové politiky, charakteristice drogové scény, síti služeb pro uživatele drog a aktivitách realizovaných kraji v oblasti protidrogové politiky (např. vzdělávání, analýzy, rozvojové projekty apod.).

Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v kraji je jedním ze zdrojů při vytváření Souhrnné zprávy o realizaci protidrogové politiky v krajích a Výroční zprávy o stavu ve věcech drog v ČR. Zároveň je také důležitým informačním materiálem pro politiky na místní, krajské i centrální úrovni.

Souhrn

Do značné míry spíše venkovský charakter Zlínského kraje, velká územní členitost, složitější dopravní obslužnost a rovněž i struktura obyvatelstva patrně nadále sehrávají pozitivní roli ve výskytu, rozsahu a dynamice drogové scény. Pro mezinárodní obchod s drogami, pokud se Zlínského kraje vůbec dotýká, je kraj patrně vzhledem k svému umístění spíše tranzitním územím. Problémem Zlínského kraje jsou proto nadále především drogy zde vyráběné, pěstované a následně nabízené a užívané, tedy pervitin (metamfetamin) a konopí (marihuana).

Užívání alkoholu nadále vykazuje dle obecně dostupných informací relativně vysoké hodnoty, přičemž první zkušenosti s touto „drogou“ (včetně případné hospitalizace pro akutní intoxikaci) mají dle informací orgánů SPOD často již děti ve věku pod 15 let. Problematika patologického hráčství (gamblingu) dosud nebyla krajem monitorována, nicméně dle informací dostupných v publikaci Ústavu pro zdravotnické informace a statistiku ČR (ÚZIS) je počet pacientů vedených v kraji v ambulantních a psychiatrických zdravotnických zařízeních od roku 2005 stabilizovaný.

Nadále je nejdostupnější nelegální drogou ve Zlínském kraji marihuana, vedle ní je dlouhodobě relativně vysoká dostupnost pervitinu. V souvislosti s oběma drogami byl ze strany Policie ČR zaznamenán záchyt jak samotných návykových látek, prekurzorů pro jejich výrobu, tak malých domácích varen, eventuálně pěstíren. U marihuany dochází nadále ke zvýšení produkce v umělých podmínkách v tzv. „indoor pěstírnách“, jejichž výsledkem je větší produkce rostlin při současně vyšším obsahu účinné látky (THC). K výrobě pervitinu v kraji slouží jak farmaceutické přípravky určené pro domácí trh, tak přípravky zpravidla nelegálně dovezené, primárně určené zejména pro polský trh.

Ve Zlínském kraji převažují mezi klienty nízkoprahových zařízení (kontaktní centra a terénní programy) injekční uživatelé drog (téměř výhradně pervitinu) a to přes pokles jejich celkového počtu v r. 2012 a víceméně dosavadní přetrvávání tohoto stavu i v r. 2013. Pervitin je dle informací z těchto zařízení uživateli dále aplikován perorálně prostřednictvím želatinových tobolek, je zaznamenána aplikace kouřením, šňupáním. Všechny tyto způsoby aplikace drog jsou z minulosti známé a víceméně obvyklé i jinde v ČR. Oproti r. 2012, kdy gradoval pokles vyměněných injekčních stříkaček v posledních 3 letech, došlo k jejich opětovnému nárůstu.

U uživatelů nelegálních návykových látek se dá nadále zobecnit, že klientela, která je v kontaktu s uvedenými nízkoprahovými zařízeními, postupně nadále stárne (aktuální průměrný věk je již přes 29 let). Výjimkou jsou uživatelé marihuany a příležitostní, experimentující konzumenti drog, kteří uvedená zařízení (služby, programy) nevyužívají, kde je jejich věk výrazně nižší.

V r. 2013 byli v rámci celorepublikové akce Policie ČR zaměřené na growshopy v souvislosti s porušováním zákona pro šíření toxikomanie ve Zlínském kraji prověřováni majitelé 4 těchto obchodů (na území okresů Kroměříž, Vsetín a Zlín).

Ani v roce 2013 nebyl v kraji zjištěn výskyt obchodů, tzv. „amsterdam shopů“ nebo „smart shopů“, kde by byly prodávány nelegální nové syntetické drogy (tzv. „designer drugs“). Přesto nelze vyloučit, že určitá část populace uživatelů drog, včetně těch, kteří jsou klienty uvedených nízkoprahových zařízení s nimi má zkušenost (aktuálně nejspíše prostřednictvím nákupů zejména v e-shopech a drogy případně následně i sdílejí např. v prostředí zábavy).

S ohledem na výše uvedené lze tedy konstatovat, že drogová problematika ve Zlínském kraji sice prochází řadou drobných, dílčích změn, avšak bez zaznamenání změn, které by bylo možné označit za významné. Tyto změny se při téměř výhradní, avšak již dlouhodobé orientaci na nejvíce užívané nelegální návykové látky, jimiž jsou v kraji marihuana a zejména problémově užívaný pervitin, neodlišují od situace v ČR.

Obsah a struktura výroční zprávy:

1	Drogová scéna – situace v kraji	6
2	Koordinace protidrogové politiky	16
2.1	Institucionální zajištění	17
2.1.1	Krajské institucionální zajištění koordinace	17
2.1.2	Místní zajištění koordinace protidrogové politiky	19
2.2	Strategické dokumenty protidrogové politiky kraje	21
2.2.1	Koncepce, strategie, akční plány a jejich zaměření	21
2.2.2	Hodnocení strategických dokumentů/protidrogové politiky kraje	22
2.3	Zadané/realizované analýzy/studie v oblasti drogové politiky a drogové situace	22
2.4	Další významné aktivity v oblasti protidrogové politiky v r. 2013 na krajské i místní úrovni	23
3	Finanční zajištění služeb pro uživatele drog	25
4	Služby poskytované uživatelům drog a osobám ohroženým drogami	29
5	Různé – další údaje	37

Seznam použitých zkratk:

AL	- Ambulantní léčba
ARO	- Anesteziologicko-resuscitační oddělení
AT ambulance	- Ambulance pro alkoholismus a jiné toxikomanie
ČR	- Česká republika
IP	- Indikovaná prevence
IUD	- Injekční uživatel drog
JIP	- Jednotka intenzivní péče
KC	- Kontaktní centra
KHS	- Krajská hygienická stanice
KPK	- Krajský protidrogový koordinátor
KPS	- Kontaktní centra
KÚZK	- Krajský úřad Zlínského kraje
LZS	- Lůžkové zdravotní služby
MP	- Městská policie (obecní policie)
MPK	- Místní protidrogový koordinátor
MŠMT	- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MV	- Ministerstvo vnitra České republiky
MZ	- Ministerstvo zdravotnictví České republiky
NMS	- Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti
NNO	- Nestátní nezisková organizace
NRL	- Národní referenční laboratoř
NZDM	- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OPL	- Omamné a psychotropní látky
ORP	- Obec s rozšířenou působností
PMS	- Probační a mediační služba České republiky
PS	- Pracovní skupina
RPTK	- Terapeutické komunity
RVKPP	- Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
RZK	- Rada Zlínského kraje
SP	- Selektivní prevence
SPOD	- Sociálně-právní ochrana dětí
sRVKPP	- Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky
THC	- Tetrahydrocannabinol (hlavní účinná látka v konopí – marihuaně)
TP	- Terénní programy
ÚZIS	- Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky
VHB	- Virová hepatitida typu B
VHC	- Virová hepatitida typu C
VP	- Všeobecná prevence
ZK	- Zlínský kraj
ZZS	- Zdravotnická záchranná služba

1 Drogová scéna – situace v kraji

Užívání drog v obecné populaci, ve školní populaci

Nadále je patrně nejužívanější drogou v obecné populaci v současné době marihuana (vzhledem k absenci aktuální analýzy skutečně v kraji jde o odhad situace). Marihuana je také patrně díky relativně nízké ceně i nejužívanější nelegální drogou mezi školní populací, o čemž svědčí informace získané z obcí s rozšířenou působností. Zkušenosti s touto drogou byly v minulosti uváděny již u 12 letých (v r. 2013 takové informace nebyly zjištěny), sociální status rodiny v užívání prakticky nehraje roli. Vzhledem k dostupnosti a zejména výrazně vyšší ceně ve srovnání s marihuanou bude mít zkušenost s užíváním pervitinu pouze úzká část školní populace. Informace k užívání „legálních“ drog ve školní populaci, které převažují, je prezentována průzkumem rizikových typů chování (viz str. 22).

Z dostupných údajů získaných od poskytovatelů drogových služeb je v populaci uživatelů drog, kteří jsou v kontaktu s těmito službami, užíván nejčastěji jako primární droga pervitin. Dalšími v kraji užívanými drogami jsou sezónně extrakt surového opia, těkavé látky, eventuálně zneužívané léky (zejména benzodiazepinového typu). Ostatní nelegální drogy se v obecné populaci vyskytují patrně pouze velmi zřídka a latentně (např. další známá stimulantia jako např. kokain, extáze, nové syntetické drogy „designer drugs“¹ nebo halucinogeny). Výskyt heroinu je zaznamenáván ojediněle.

Užívání drog v prostředí zábavy, nočního života

V kraji aktuálně není žádný z programů zaměřen na problematiku užívání drog v prostředí zábavy nebo nočního života, avšak užívání drog v tomto prostředí lze očekávat. Lze odhadnout, že uživatelé drog z tohoto prostředí s velkou pravděpodobností díky příležitostnému užívání drog nejspíše nebudou klienty drogových služeb (spíše výjimečně). V tomto prostředí ani nelze vyloučit výskyt jiných než již uvedených drog, případně drogy pro prostředí zábavy typické, tedy stimulantia (např. extázi, pervitin, uvedené „designer drugs“, případně i kokain).

Problémové formy užívání drog (odhady počtu, užívané drogy, vzorce užívání)

Drogy jsou nadále, navzdory aktivitám poskytovatelů drogových služeb (kontaktních a poradenských center a terénních programů) propagujících užívání drog méně rizikovým způsobem (např. v podobě perorálního užívání např. pervitinu v želatinových tobolkách), užívány nitrožilně – setrvává relativně vysoký celkový podíl injekčních uživatelů nelegálních drog. Oproti předchozím letům počet uživatelů jak v r. 2012, tak i v r. 2013 setrvává na relativně nižších hodnotách, avšak spíše se to jeví být jako jeden z důsledků poklesu celkového počtu uživatelů drog, způsobeného např. represivními aktivitami ze strany Policie ČR, které vedou dočasně k snížení nabídky drog a jejich následnému užívání, případně způsobeného dílčími personálními obměnami u poskytovatelů drogových služeb (vazba pracovník – klient).

Vlastní odhady počtu problémových uživatelů drog² kraj neprováděl, nicméně dle prevalenčních odhadů uvedených ve výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR zpracovaných Národním monitorovacím střediskem pro drogy a drogové závislosti (NMS) se počet problémových uživatelů v kraji v r. 2012 snížil na 1.850 osob, z toho nitrožilních uživatelů bylo 1.600 (v r. 2011 cca 2.500 osob, z toho 2.150 IUD, v r. 2010 cca 2.350, z toho 2.050 IUD).

Užívání drog ve specifických skupinách (cizinci, etnické menšiny, skryté populace)

V porovnání s údaji zveřejněnými ve Výroční zprávě o stavu ve věcech drog v ČR v roce 2012 lze odhadnout, že v uvedeném roce byli poskytovatelé drogových služeb Zlínského kraje v kontaktu s přibližně polovinou kvalifikovaným odhadem získaného a uváděného počtu uživatelů drog. Zbývající část uživatelů lze pravděpodobně označit jako skrytou populaci, která aktuálně nemá potřebu využívat drogových služeb.

Problematika užívání drog menšinami se ve Zlínském kraji vymezuje stejně jako v předchozích letech téměř výhradně na romské etnikum (o ostatních informacích nebyly zjištěny). Údaje o těchto uživatelích jsou získané

¹ Látky s psychoaktivním účinkem vyvíjené a vyráběné tak, že svojí chemickou strukturou nesplňují (obcházejí) podmínky pro zařazení do seznamů omamných a psychotropních látek, a které se tak vymykají mezinárodnímu i národnímu systému kontroly OPL. Následkem je nemožnost uplatnění právního postihu v souvislosti s nedovolenou výrobou a nakládáním s těmito látkami. Svými účinky se podobají „obvyklým“ nelegálním drogám.

² EMCDDA definuje problémové užívání drog jako injekční užívání drog a/nebo dlouhodobé, či pravidelné užívání opiátů a/nebo drog amfetaminového typu a/nebo kokainu.

od poskytovatelů drogových služeb z tzv. „in-come“ dotazníků, které jsou zpracovávány při kontaktu s uživatelem, který vyhledá pomoc. Dle těchto údajů by měla populace uživatelů zahrnovat cca 60 osob (ve všech okresech kraje, mužů – převážně ve věku do 30 let, kteří nejčastěji užívají pervitin, z toho ze 3/4 nitrožilně). Využívají výměnný program, řada z nich testování na infekční onemocnění, případně poradenství, tedy velmi obdobné spektrum služeb jako uživatelé z většinové společnosti.

Sociálně vyloučené lokality

Specifické drogové služby nejsou v místě vyloučených lokalit v kraji zřízeny a poskytovány. V kraji aktuálně neexistuje a s ohledem na relativně malou významnost lokalit ve vztahu k užívání nelegálních drog ani nelze předpokládat, že by mohl vzniknout specifický projekt zaměřený na drogovou problematiku osob v těchto lokalitách žijících. Pokud jsou tedy drogové služby osobám žijícím v těchto lokalitách ze strany poskytovatelů nabízeny, pak v rámci běžné činnosti a zpravidla mimo samotnou lokalitu.

Bližší informace k problematice sociálně vyloučených lokalit v kraji jsou uvedeny v Koncepti romské integrace ve Zlínském kraji na léta 2009–2013, eventuálně Zprávách o plnění koncepce (blíže viz www.kr-zlinsky.cz).

Uživatelé drog v léčbě a ve službách

Zlínský kraj zaznamenával do r. 2010 rostoucí, avšak postupně se stabilizující počet osob (registrovaných ve službách), jež zneužívají nelegální drogy zejména amfetaminového typu. V r. 2012 je tento stav následován výrazným poklesem, který se v r. 2013 zastavuje (viz graf na str. 8). Určitá role zastavení trendu a v některých případech nárůst počtu klientů je poskytovateli drogových služeb dáována do souvislosti s amnestií prezidenta republiky k 1.1.2013. Podíl však nese i personální stabilizace pro klienta klíčových pracovníků (kontaktní a terénní pracovník).

Nadále mezi klienty drogových služeb naprosto výrazně převažují uživatelé pervitinu a dále uživatelé zejména marihuany. V případě uživatelů marihuany nelze jejich skutečný podíl přesně odhadnout, neboť tyto uživatelé i nadále buď vůbec, nebo jen velmi zřídka využívají služeb nabízených kontaktními centry, případně jejich terénními programy a nelze je tedy z těchto důvodů v poskytnutých statistikách nalézt. Ostatní nelegální drogy se vyskytují pouze velmi zřídka a zpravidla sezónně (např. opioidy v podobě surového opia získaného z pěstovaného máku) nebo latentně (např. kokain, extáze, halucinogeny, syntetické drogy „designer drugs“). Užívání drog je výraznější spíše v populaci mužů, kteří tvoří více než 2/3 všech uživatelů.

Nadále, navzdory aktivitám poskytovatelů drogových služeb (kontaktních a poradenských center a terénních programů) v propagaci užívání drog méně rizikovým způsobem (např. v podobě perorálního užívání např. pervitinu v želatinových tobolkách), setrvává relativně vysoký celkový podíl injekčních uživatelů nelegálních drog.

Dle dostupných údajů ze zpráv poskytovatelů za r. 2013 lze zjistit, že se zastavuje od r. 2008 dlouhodobější trend poklesu vyměněných injekčních setů. Spotřeba vyměněných injekčních setů vykázala v roce 2013 nárůst (meziročně o 10,01 % na celkových 97.826 vydaných kusů, tedy o 8.944 více). Možné důvody (amnestie a personální stabilizace) jsou již uvedeny výše. Největší nárůst počtu vyměněných injekčních setů byl zaznamenán u projektů na Uherskohradištsku (o 80 %) a u terénního programu v okrese Vsetín (přes 37 %).

Při srovnání s předchozími lety se zároveň nadále potvrzuje skutečnost, že dochází ke stárnutí populace uživatelů drog (průměrný věk uživatele přesáhl v roce 2013 věk 29 let – aktuální průměr je 29,23 let). I nadále to svědčí o tom, že služeb kontaktních center a terénních programů využívají spíše dlouhodobější uživatelé, kteří již byli nebo nadále jsou v kontaktu s poskytovatelem služeb a nikoliv mladí a začínající uživatelé (včetně těch příležitostných nebo experimentujících).

Nárůst počtu nových uživatelů drog – incidence, nevykazuje dle údajů KHS Zlín v posledních letech (tedy včetně roku 2013) mimořádně výrazné odchylky a stav je ze strany KHS hodnocen jako relativně stabilní.

Poslední dostupné údaje k ambulantní léčbě uživatelů nealkoholových drog ve zdravotnických zařízeních jsou uvedeny v publikaci ÚZIS *Informace ze zdravotnictví Zlínského kraje č. 7/2013*, dle níž bylo v r. 2012 pro diagnózy F11–F19 léčeno celkem 307 osob (160 mužů a 147 žen). V přepočtu na 10.000 obyvatel jich bylo nejvíce léčeno ve zdravotnických zařízeních v okrese Vsetín (12,84), Zlín (2,96), Kroměříž (2,24), nejméně v okrese Uh. Hradiště (1,95), přičemž v kraji to bylo 5,01 (pro srovnání v ČR 13,97). V případě poruchy vyvolané alkoholem (dg. F10) bylo v r. 2012 léčeno v přepočtu na 10.000 obyvatel 37,9 pacientů (nejvyšší počet v ČR!!!, pro srov. v celé ČR 25,0), přitom nejvíce jich bylo ve zdravotnických zařízeních v okrese Zlín (48,9), dále Vsetín (37,4), Uh. Hradiště (29,3) a nejméně Kroměříž (23,1).

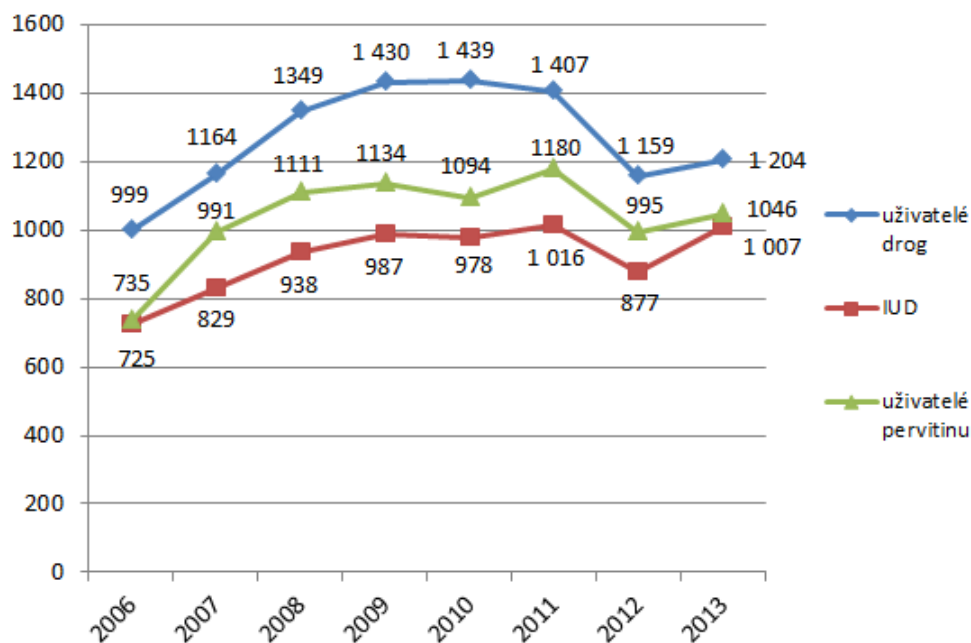
Tabulka – Údaje o klientech registrovaných v kontaktních centrech a terénních programech ve Zlínském kraji

	Oblastní charita (KM)	Spol. Podané ruce (UH)	Agarta (VS)	Onyx (ZL)	Kraj celkem
Počet klientů (počet jednotlivých osob, které využily v daném období alespoň jednu službu programu ¹⁾)	489	233	394	333	1449
- z toho uživatelů drog	421	203	307	273	1204²⁾
- mužů	286	117	146	186	735
- žen	110	78	69	79	336
- z toho injekčních uživatelů drog (IUD)	399	189	227	192	1007
- z toho se základní drogou heroin/opium	30	0	1	1	32
- z toho se základní látkou buprenorfin nelegálně	0	1	0	1	2
- z toho se základní látkou metadon nelegálně	0	0	0	0	0
- z toho se základní drogou pervitin	375	189	257	225	1046
- z toho se základní drogou kokain/crack	0	0	0	1	1
- z toho se základní drogou kanabinoidy	11	9	37	42	99
- z toho se základní drogou extáze	0	0	0	0	0
- z toho se základní drogou halucinogeny	0	0	0	0	0
- z toho se základní drogou těkavé látky	0	0	0	3	3
Průměrný věk klienta					
- kontaktního centra	30,44	28,00	29,00	29,30	29,23
- terénního programu	29,29		28,59	30,11	
Počet neuzivatelů ³⁾ , kteří využili alespoň jednu službu programu	68	30	87	60	245

- 1) U poskytovatelů oddělených sociálních služeb (kontaktní centrum a terénní program) se jedná o součet údajů poskytnutých z obou programů
- 2) Z uvedeného údaje bylo celkem 133 klientů, kterým byla poskytnuta služba, avšak ti nebyli z důvodu neposkytnutí žádných bližších údajů k evidování blíže identifikováni (např. pohlaví, věk, ...)
- 3) Rodinní příslušníci, blízké osoby uživatelů

Zdroj: Údaje poskytovatelů drogových služeb z evidence FreeBase (Unidata) a závěrečných zpráv z projektů protidrogové prevence realizovaných v roce 2013

Graf – vybrané údaje k užívání drog ve Zlínském kraji

Infekční onemocnění v souvislosti s užíváním drog

Na celkovém počtu výskytu virové hepatitidy C (VHC) ve Zlínském kraji v roce 2013, jenž dle celostátní databáze infekčních onemocnění EPIDAT činil 31 onemocnění, měli injekční uživatelé drog podíl v 16 případech. Pro srovnání v r. 2012 celkem 22 onemocnění, z toho 9 injekčních uživatelů drog, v r. 2011 celkem 22 a 10 onemocnění. V dlouhodobějších statistikách (od r. 2006) se na výskytu onemocnění VHC v kraji uživatelé podílejí jednou třetinou až polovinou. V kontaktních centrech bylo na VHC testováno v r. 2013 celkem 179 osob (provedeno 207 testů).

V případě virové hepatitidy B (VHB) bylo v kontaktních centrech testováno 86 osob (provedeno 92 testů).

V rámci celorepublikového měřítka byl od roku 2010 v komunitách uživatelů drog zaznamenán výskyt onemocnění syfilis. Toto ve Zlínském kraji dosud nebylo zjištěno, nicméně klienti kontaktních center se na uvedené onemocnění nechali v r. 2013 testovat (provedeno u celkem 8 osob).

Od roku 2007 byl ve spolupráci s Národní referenční laboratoří pro HIV/AIDS a Krajskou hygienickou stanicí prováděn screening na HIV/AIDS testováním ze slin v rizikové skupině injekčních uživatelů drog. Slinné testy nebyly od konce roku 2008 dostupné, proto od roku 2009 zavedli poskytovatelé drogových služeb alternativní metodu rychlého testování. Od konce roku 2010 byly slinné testy opět dostupné, ale málo využívané z důvodu snazší dostupnosti a rychlosti screeningových imunochromatografických testů (využití pouze v terénu). Testovat na HIV/AIDS se v r. 2013 v kontaktních centrech nechalo celkem 166 uživatelů drog (provedeno 189 testů).

Úhrnem bylo ze strany NRL pro HIV/AIDS u osob s trvalým bydlištěm ve Zlínském kraji potvrzeno 38 případů HIV pozitivitu (od 1.10.1986). Poslední úmrtí na AIDS zaznamenané Krajskou hygienickou stanicí ve Zlínském kraji v souvislosti s užíváním drog bylo v roce 2011 u intravenózního uživatele drog (cizince).

Předávkování drogami

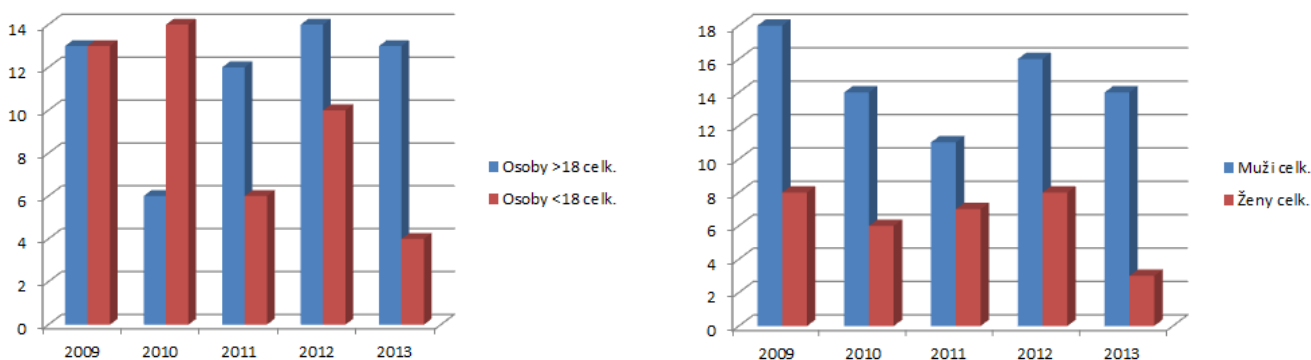
Dle informací získaných od poskytovatelů drogových služeb nebyl v roce 2013 ve Zlínském kraji zaznamenán žádný případ úmrtí klientů těchto služeb v souvislosti s přímým předávkováním drogami. V dílčích informacích však bylo zmíněno 5 klientů (v r. 2012 – 4), kteří jako uživatelé drog zemřeli, avšak tato úmrtí nebyla bezprostředním následkem užití drogy (akutní intoxikace). Informace k zdravotním komplikacím souvisejícím s užíváním drog byly popsány výše (viz problematika VHC, HIV,...).

V souvislosti s užíváním návykových látek (nelegální drogy, alkohol, ale také léky) byly od KHS Zlínského kraje získány informace o počtu akutních intoxikací těmito látkami v kraji. Zdrojové údaje pochází ze zdravotnických zařízení (zejm. Zdravotnická záchraná služba ZK, JIP dětské, JIP interní, ARO).

Pro akutní intoxikaci nelegálními drogami bylo ve zdravotnických zařízeních ve Zlínském kraji v r. 2013 hospitalizováno celkem 17 osob, z toho 8 pro intoxikaci kanabinoidy, 6 pro intoxikaci stimulancií, 2 pro intoxikaci opiáty a 1 pro intoxikaci halucinogeny³.

Přehled počtu akutních intoxikací v posledních 5 letech zobrazují níže uvedené grafy.

Graf – Počty akutních intoxikací nelegálními drogami ve Zlínském kraji v letech 2009–2013

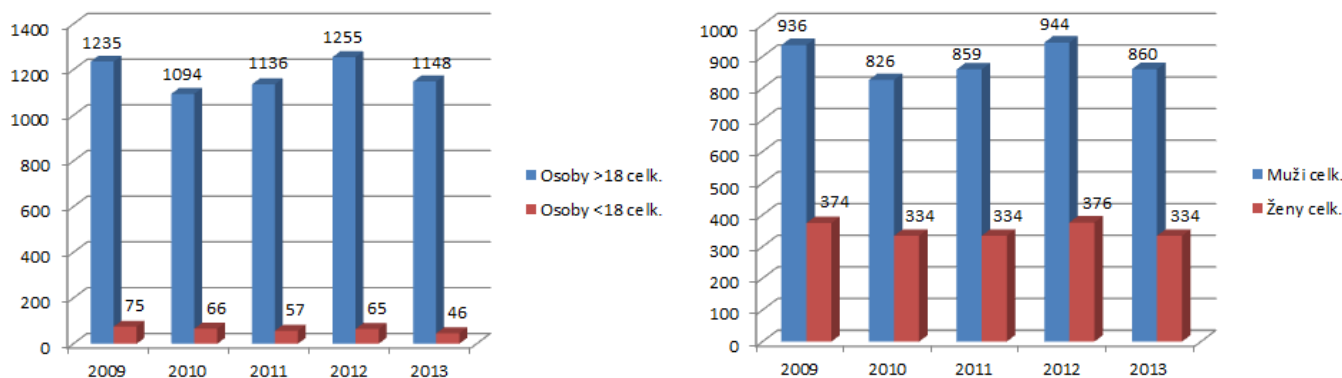
Zdroj: KHS Zlínského kraje

³ Další 71 osob bylo v r. 2013 hospitalizováno pro akutní intoxikaci léky (zejména sedativa, hypnotika), ať to bylo v souvislosti s prostým předávkováním nebo předávkováním v souvislosti se suicidálním jednáním.

V souvislosti s akutní intoxikací alkoholem bylo ve Zlínském kraji ve výše uvedených zařízeních v r. 2013⁴ hospitalizováno či akutně ošetřeno celkem 1194 osob, z toho 46 mladších 18 let (cca 3/5 chlapci).

Přehled počtu akutních intoxikací alkoholem v posledních 5 letech zobrazují níže uvedené grafy.

Graf – Počty akutních intoxikací alkoholem ve Zlínském kraji v letech 2009–2013

Zdroj: KHS Zlínského kraje

Z uvedených informací (obecně, nejen za r. 2013) je tedy patrné, že převážnou část akutních intoxikací s následnou hospitalizací lze přičíst na vrub alkoholu (v r. 2013 – 93,1 %). Zbývající část je tvořena intoxikacemi léky (5,5 %, viz poznámka pod čarou na str. 9) a nelegálními drogami (1,3 %). Podíl nelegálních drog na hospitalizacích přitom v posledních 5 letech nepřesáhl 2% míru.

Další zdravotní komplikace v souvislosti s užíváním drog

Informace k zdravotním komplikacím souvisejícím s užíváním drog v kraji byly popsány výše (viz problematika VHC, HIV,...), případně jsou obecně uváděny, avšak z pohledu kraje k nim nejsou bližší informace (např. duševní onemocnění, onemocnění kardiovaskulárního systému jako důsledku nitrožilní aplikace drog,...).

Nově se objevující trendy a fenomény např. užívání nových látek nebo kombinace látek, nové způsoby aplikace, nové skupiny uživatelů

Mezi klienty drogových služeb nadále převažují injekční uživatelé drog. Návyková látka těchto klientů, v kraji téměř výhradně pervitin, je dále aplikována perorálně prostřednictvím želatinových tobolek, je zaznamenána aplikace kouření, šňupáním, v minulosti dokonce i rektální aplikace roztoku drogy. Všechny tyto způsoby aplikace drog jsou z minulosti známé i jinde v ČR.

Nové syntetické drogy, míra jejich rozšíření, trh (nabídka) s novými syntetickými drogami

V kraji nebyl zjištěn výskyt obchodů tzv. „amsterdam shopů“ nebo „smart shopů“, kde by byly prodávány nové syntetické drogy (tzv. „designer drugs“). Přesto nelze vyloučit, že určitá část populace uživatelů drog, včetně těch, kteří jsou klienty uvedených nízkoprahových zařízení s nimi má zkušenost (aktuálně nejspíše nákupy zejména v e-shopech a případně následné sdílení v komunitě uživatelů, případně v prostředí zábavy).

Hraní sázkových a hazardních her, zdravotní a sociální dopady gamblingu

S ohledem na absenci jakéhokoliv průzkumu v kraji v této oblasti patrně nelze učinit nijak jinak, než zobecnit, že v kraji jsou a to zejména v ambulantních zařízeních (případně i lůžkových zařízeních – např. Psychiatrická nemocnice v Kroměříži) evidováni pacienti, kteří vyhledali lékařskou pomoc pro diagnózu F63.0 – patologické hráčství. V některých případech však může být patologické hráčství dle sdělení oslovených odborných lékařů až sekundárním problémem, a to při primárním abusu nebo závislosti na alkoholu (tedy dg. F10.1 nebo 2).

⁴ Údaje za r. 2013 neobsahují data za měsíc únor – data nebyla ze zdroje (ZZS) získána. Rok 2012 pak neobsahuje data o 21 akutních intoxikacích v ZK v souvislosti s metanolovou aférou z konce roku. Následkem užití alkoholických nápojů obsahujících metanol zemřely 4 osoby (úmrť doma bez předchozí hospitalizace), dalších 17 osob muselo být hospitalizováno ve zdravotnických zařízeních.

Dle publikace ÚZIS z r. 2012 „Aktuální informace 54“ lze počet pacientů vedených pro tuto diagnózu v kraji hodnotit jako víceméně ustálený. V letech 2005–2011 bylo v ambulantních zařízeních v kraji vedeno mezi 51–74 pacienty (průměr ročně – 64 pacientů, cca 92 % muži), v psychiatrických zdravotnických zařízeních bylo hospitalizováno mezi 31–53 pacienty (průměr – 39 pacientů ročně, cca 95 % muži) s trvalým bydlištěm v kraji. Náznaky trendu (nárůst, pokles) však z údajů není možné zaznamenat. Hráčství však bude do značné míry latentní problém a zejména jeho sociální dopady budou téměř identické s dopady užívání drog (legálních i nelegálních), tedy často rodinné/vztahové problémy, finanční problémy (předlužení např. v důsledku ztráty zaměstnání), případně následná kriminalita.

Drogová kriminalita

V souvislosti s drogovou kriminalitou jsou v kraji zmiňovány policií téměř výhradně pervitin a marihuana (resp. konopí). Ostatní druhy substancí jako např. kokain, eventuálně opiáty nebo další látky se objevují patrně pouze skrytě, mimo rámec postupů orgánů činných v trestním řízení.

V kraji nebyl zjištěn výskyt tzv. „amsterdam shopů“, kde by byly prodávány nelegální nové syntetické drogy (tzv. „designer drugs“).

Nadále přetrvává produkce marihuany pěstováním rostlin konopí jak v „klasických“ podmínkách (s obsahem účinné látky THC od cca 2–3 %) tak s vyšším obsahem (až cca 20 %) v umělých, na maximální produkci optimalizovaných podmínkách v „indoor pěstírnách“ ve větším nebo velkém objemu. V r. 2013 byli v rámci celorepublikové akce Policie ČR zaměřené na growshopy⁵ v souvislosti s porušováním zákona pro šíření toxikomanie ve Zlínském kraji prověřováni majitelé 4 těchto obchodů (na území okresů Kroměříž, Vsetín a Zlín). Při této činnosti bylo odhaleno několik pěstíren s produkční kapacitou řádově ve stovkách kusů rostlin konopí. Přesto dosud největší odhalená pěstírna pochází z r. 2012, kdy bylo Policií ČR zajištěno celkem 1.618 rostlin konopí pěstovaných v ČR dlouhodobě žijícími cizinci v bývalém zemědělském objektu.

Výroba pervitinu probíhá dle informací policie nadále hlavně v malých „várnách“ situovaných v městských či vesnických bytech, nebo ve squatech. Varny jsou často přemístovány, čímž se snižuje pravděpodobnost odhalení. V případě odhalení varny v menším městě dochází na přechodnou dobu ke snížení dostupnosti a kvality pervitinu na trhu. Pervitin se obecně vyrábí z 2 tzv. „prekurzorů“ – efedrinu a zejména dostupnějšího pseudoefedrinu, který lze extrahovat z léků (např. Modafen[®], Nurofen Stop Grip[®], Paralen Plus[®] a Panadol Plus Grip[®] apod.). V kraji byla dle informací Policie ČR zaznamenána výroba pervitinu výhradně z uvedených, v lékárnách dostupných preparátů a dále preparátů, obsahujících pseudoefedrin, které nejsou dle platných norem schváleny pro český trh a jejich nabízení v ČR tedy není legální (např. Sudafed[®], Claritine active[®], Cirrus[®] z Polska, které mají výrazně vyšší obsah účinné látky). Kromě zajištění varen pervitinu a pěstíren konopí a záchytu samotného pervitinu a množství prekurzorů pro jeho výrobu, byly od roku 2010 opětovně zadrženy i tablety extáze.

Cena většiny drog zůstává podle dostupných údajů relativně stabilní (cenu i zde ovlivňuje produkce drog ve velkém množství organizovaným způsobem). Dle poslední dostupné výroční zprávy Národní protidrogové centrály z r. 2013 to bylo v pouličním prodeji v rozpětí 1.000–1.800 Kč/gram pervitinu a 100–120 Kč/gram marihuany (zde došlo k poklesu ceny).

Souhrnné údaje o drogové kriminalitě v kraji byly získány z informací Policie ČR, Krajského ředitelství policie Zlínského kraje a dále od okresních soudů působících na území kraje. Údaje o spáchaných drogových deliktech a o počtu odsouzených osob odpovídají jejich vymezení v zákonu č. 40/2009 Sb. (trestní zákoník) v §§ 283–287:

- § 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy,
- § 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu,
- § 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku,
- § 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu,
- § 287 Šíření toxikomanie,

a dále § 274 (Ohrožení pod vlivem návykové látky) a § 360 (Opilství).

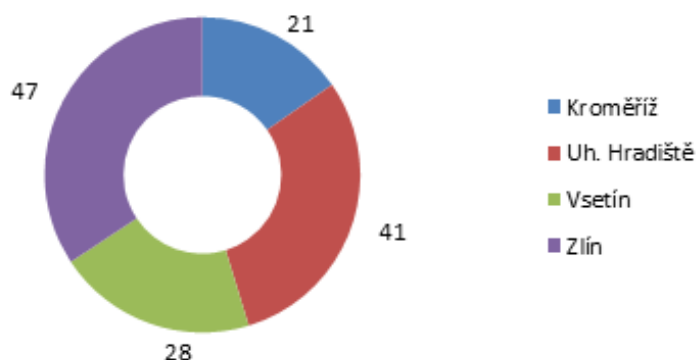
⁵ Growshop je označení pro obchody, v nichž jsou nabízeny a veřejně prezentovány materiály propagující pěstování konopí a užívání marihuany (poskytovány návody k pěstování, nabízena semena, prostředky a další pomůcky pro pěstování, následné zpracování a užívání tak, aby bylo dosaženo maximálního psychoaktivního účinku THC).

Policie České republiky

Policie šetřila v r. 2013 celkem 137 trestných činů dle §§ 283–287 spáchaných celkem 107 pachateli, z nichž se téměř polovina (44 %; oproti předchozímu roku mírný nárůst podílu) dopustila této trestné činnosti opakovaně. Nezletilí a mladiství pachatelé (4, resp. 11 osob) se celkem 15 osobami podíleli na šetřených trestných činech přibližně 14 % (v r. 2012 – 6 osob, v r. 2011 – 9 osob).

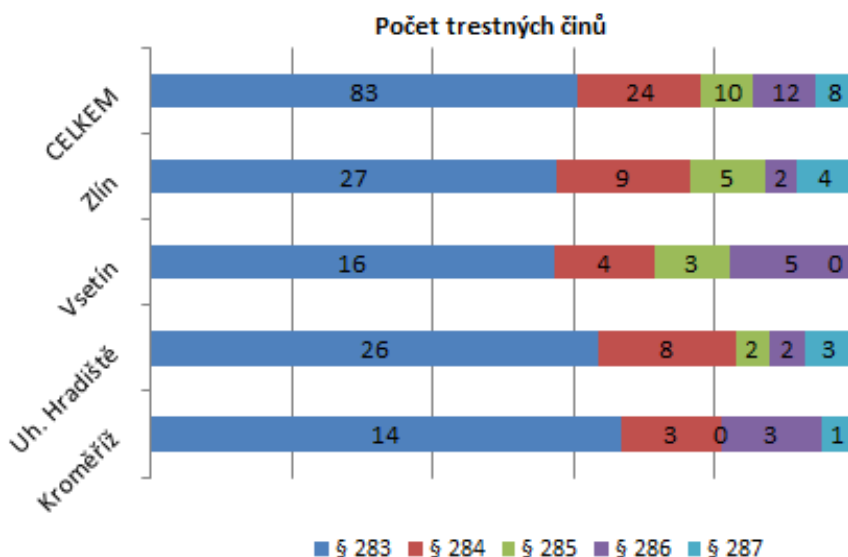
Téměř 2/3 veškerých těchto trestných činů byly šetřeny na území okresů Zlín a Uherské Hradiště, zbývající třetina byla šetřena v okresech Vsetín a Kroměříž (blíže viz graf).

Graf – Počet šetřených trestných činů dle §§ 283–287 v r. 2013 – podíl v okresech

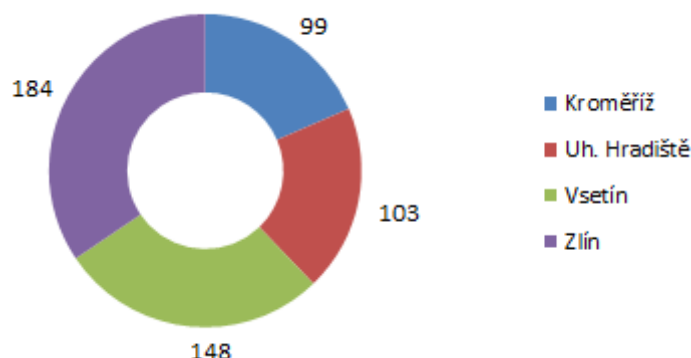
Největší počet trestných činů dle územní příslušnosti obvodních oddělení Policie ČR byl šetřen ve Zlíně (26), Uherském Brodě (19), Uherském Hradišti (15), Rožnově pod Radhoštěm (12), Kroměříži (9) a Otrokovicích (8).

Graf – Podíl jednotlivých trestných činů dle §§ 283–287 v r. 2013 – srovnání dle okresů

Podle § 274 a § 360 (ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství), označovaných jako ostatní formy toxikomanie policie dále šetřila celkem 534 těchto trestných činů. Největší počet těchto trestných činů byl dle územní příslušnosti obvodních oddělení Policie ČR šetřen ve Zlíně (61), Uherském Brodě (59), Valašském Meziříčí (39), Rožnově pod Radhoštěm (38), Otrokovicích a Morkovicích (oba 34).

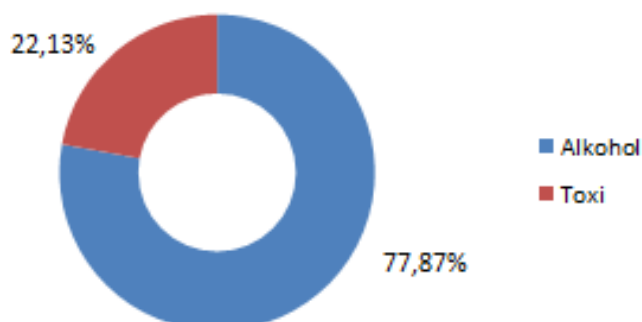
Graf – Počet šetřených trestných činů dle § 274 a § 360 v r. 2013 – podíl v okresech

Současně byla policie oslovena za účelem získání údajů o počtu zjištěných a šetřených přestupků v souvislosti se zákonem 379/2005 Sb. (zákon o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami). Z doložených údajů bylo zjištěno, že policie provedla celkem 147 kontrol dle uvedeného zákona. Při kontrolách bylo v r. 2013 zjištěno celkem 150 přestupků.

V oblasti alkoholu a toxikomanie (zákon 200/1990 Sb.) bylo v r. 2013 zjištěno 1.012 přestupků, přičemž největší množství jich bylo spácháno v okrese Zlín (469), dále Vsetín (282), Kroměříž (142) a nejméně v okrese Uherské Hradiště (119). Podíl přestupků v oblasti alkoholu a toxi je uveden v následujícím grafu.

Graf – Podíl přestupků v oblasti alkoholu a toxi

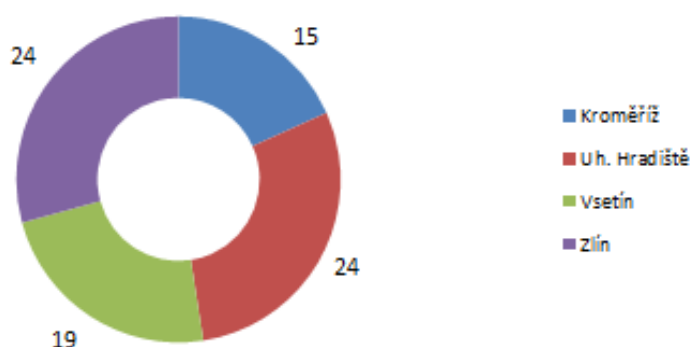

Problematiku sekundární drogové kriminality není možné doložit konkrétními údaji (pouze odhady). Jedná se zpravidla o majetkovou trestnou činnost (nejčastěji pak různé typy krádeží), eventuálně např. dopravní nehody spáchané pod vlivem návykové látky. Tyto údaje nebyly v době zpracování výroční zprávy dostupné.

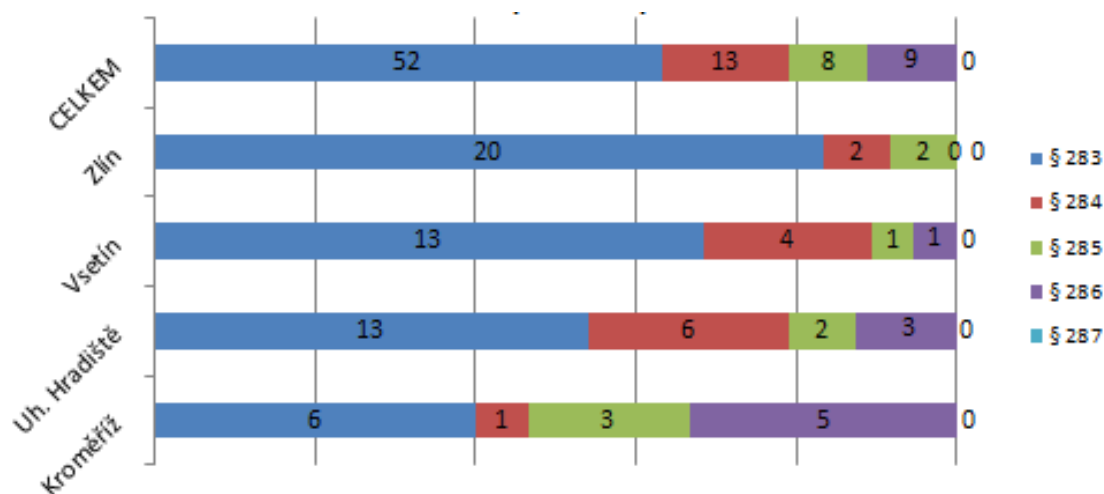
Okresní soudy na území Zlínského kraje

Dle informací z okresních soudů bylo v roce 2013 rozsudky těchto soudů odsouzeno pro trestné činy uvedené v §§ 283–287 zákona č. 40/2009 Sb. (trestní zákoník) celkem 81 osob (některé osoby pro více drogových trestných činů; pro srovnání v r. 2012 – 84 osob). Ve velké většině byli odsouzenými opětovně muži – 74, v 7 případech ženy. Věkové spektrum odsouzených bylo poměrně široké, od 18 do 46 let, avšak nejpočetnější skupinou odsouzených byly osoby ve věku 18–30 let (celkem 64,20 % – podíl těchto osob výrazně meziročně vzrostl; v r. 2012 to bylo „jen“ 45,24 %, v r. 2011 – 50,60 %, v r. 2010 – 71,83 %). Nejčastější látkou uváděnou v souvislosti s rozsudkem příslušného soudu byl v celokrajském úhrnu pervitin (celkem 50 případů). Avšak např. v případě rozsudků okresních soudů v Uh. Hradišti a ve Vsetíně, kde byla uvedenou látkou marihuana nebo pervitin byly rozsudky, co do druhu nelegální drogy, stejně početné.

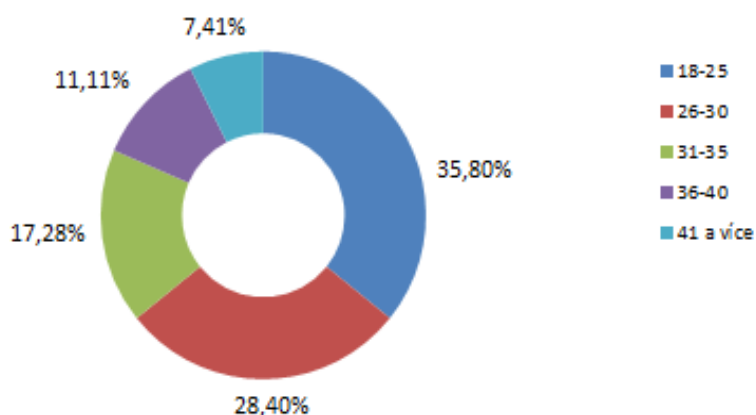
Graf – Počet rozsudků okresních soudů v r. 2013 – podíl dle okresů

Graf – Podíl odsouzených dle jednotlivých trestných činů podle okresů

Graf – Věkové spektrum odsouzených osob v r. 2013

Zdroj: statistické údaje okresních soudů

Obce s rozšířenou působností a obecní policie

Ze sdělení z obcí s rozšířenou působností je patrné, že je problematika drog hodnocena komplexně (alkohol, tabák, nelegální drogy) zejména u osob mladších 18 let, s nimiž případně pracují orgány SPOD (kurátoři pro mládež). Nejčastěji je referováno zneužívání alkoholu, včetně případných hospitalizací pro akutní intoxikaci na dětské JIP (např. v ORP Otrokovice v r. 2013 – 5 osob), přičemž jako příčina je spatřována nízká cena, současně snadná dostupnost a společenská tolerance užívání alkoholu.

V případě nelegálních drog není marihuana často ani vnímána jako droga, dokonce je její užívání kouřením klienty OSPOD někdy i bagatelizováno (v r. 2013 nejmladší avizovaní klienti ve věku 13 let). V případě pervitinu jsou informace spíše o stagnaci, v některých případech dokonce i o poklesu. Tuto stagnaci, eventuálně pokles však lze hodnotit i tak, že se orgány SPOD o užívání často ani nemusí dozvědět a že je užívání drog skrýváno.

Spektrum osob, které jsou jako klienti v kontaktu s orgány SPOD, je různorodé, od osob pocházejících z rodin s nižším sociálním statutem a jedním vychovávajícím rodičem (zpravidla matkou), až po klienty z rodin úplných a dle hodnocení relativně dobře situovaných. Mezi klienty pak spíše převažují chlapci.

Na území Zlínského kraje působí ve 13 obcích s rozšířenou působností celkem 12 městských policí (výjimkou je nadále město Vizovice, kde byla městská policie již v r. 2007 rozhodnutím zastupitelstva zrušena), v obcích s pověřeným obecním úřadem je zřízeno dalších 7 městských policí (dále jen „MP“). Oslovením MP v obcích s rozšířenou působností byly získány údaje o jejich působnosti v protidrogové politice měst.

Tabulka – Četnost vybraných ukazatelů v činnosti městských policí na území Zlínského kraje

ukazatel	četnost výskytu
Počet provedených kontrol dle z. č. 379/2005 Sb.	nejméně* 4 768
Počet zjištěných porušení zákona	334
Počet zjištěných porušení zákona v souvislosti s „nelegálními drogami“	13
Počet uložených pokut	71
- v celkové hodnotě	22 200 Kč
Počet zjištění výskytu „nelegálních drog“	13
Akce se zaměřením na nález infekčního materiálu (injekčních stříkaček, ...)	nejméně 186
Počet nalezeného inf. materiálu (v kusech)	nejméně 189

* Pozn.: V řadě případů, u údajů uvedených jako „nejméně“, některé městské policie tento údaj nevidují, přesto lze očekávat, že tento údaj může být reálně vyšší

Zdroj: statistické údaje městských policí v roce 2013

Údaje uvedené v tabulce se s výjimkou údaje o počtu provedených kontrol nijak výrazně neliší od údajů uvedených v obdobné tabulce ve výročních zprávách z předchozích let. Počet provedených kontrol je oproti poslední zprávě z r. 2012 více než trojnásobný.

Porušení zákona č. 379/2005 Sb. (zákon o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami) jsou realizována nejčastěji formou pokut v blokovém řízení, předáním správnímu orgánu. V některých případech je uvedena domluva, případně z důvodu podezření spáchání trestného činu předání Policii ČR.

MP v rámci vlastních preventivních programů k protidrogové politice obcí realizují přednáškovou činnost, besedy a ukázky a to zejména ve školských zařízeních (zejména 2. stupeň ZŠ a dále v SŠ), jsou aktivní ve spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dětí při městských úřadech, v některých případech nabízejí bezplatné školení personálu prodejních a pohostinských zařízení ze zákona č. 379/2005 Sb., případně provádějí kontrolu veřejných prostranství (např. dětská hřiště, pískoviště, ...) za účelem omezení výskytu infekčního materiálu. Vlastní hodnocení problematiky zneužívání drog je představiteli MP vnímáno individuálně dle teritoria jejich činnosti. Obecně negativněji vyznívá hodnocení v případě velkých měst, kde je drogová scéna relativně známá.

Na území Zlínského kraje bylo v roce 2013 celkem 9 měst (ORP), která mají upravenu konzumaci alkoholických nápojů na některých veřejných prostranstvích – Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Uherský Brod, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Tato města svými obecně závaznými vyhláškami zveřejnila přehled veřejných prostranství, na nichž je zakázána konzumace alkoholických nápojů. Důvodem pro jejich vydání bylo zejména omezení výskytu tohoto rizikového jevu (chování), který může mít za následek narušování veřejného pořádku a ohrožení zdraví, bezpečnosti a majetku obyvatel.

Na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi jsou za r. 2013 v níže uvedených tabulkách uvedeny souhrnné údaje za kraj získané z obcí s rozšířenou působností k pachatelům přestupků projednávaných podle § 30, odst. 1, písm. j) a k).

Tabulka – Počet pachatelů přestupků projednaných v r. 2013 podle § 30, odst. 1, písm. j) zákona č. 200/1990 Sb. v rozdělení podle věku pachatele a druhu drogy:

Přestupky držení drog § 30 odst. 1, písm. j	Věk osoby	
	Do 18 let	Přes 18 let
Konopné drogy	8	59
Pervitin	0	15
Extáze	0	0
Heroin	0	0
Kokain	0	1
Subutex/Suboxone	0	0
Houby obsahující OPL	0	0
Jiná OPL	0	0
Celkem osob	8	75

Poznámka: "Celkem osob" nemusí být součtem osob ve sloupci, protože jedna osoba mohla být sankcionována za držení více drog zároveň. Např. 1 osoba, která byla sankcionována zároveň za držení konopných drog, pervitinu a extáze, bude vykázána v každém řádku podle typu drogy, ale jen jednou v řádku „Celkem osob“.

Tabulka – Počet pachatelů přestupků projednaných v r. 2013 podle § 30, odst. 1, písm. k) zákona č. 200/1990 Sb. podle věku pachatele a druhu drogy:

Přestupky pěstování rostlin a hub § 30 odst. 1, písm. k	Věk osoby	
	Do 18 let	Přes 18 let
Rostliny konopí	3	23
Jiné rostliny nebo houby obsahující OPL	0	0
Celkem osob	3	23

Poznámka: "Celkem osob" nemusí být součtem osob ve sloupci, protože jedna osoba mohla být sankcionována za držení více drog zároveň. Např. 1 osoba, která byla sankcionována zároveň za držení konopných drog, pervitinu a extáze, bude vykázána v každém řádku podle typu drogy, ale jen jednou v řádku „Celkem osob“.

Tabulka – Množství drog zajištěných v rámci projednaných přestupků podle § 30, odst. 1, písm. j) a k) zákona č. 200/1990 Sb. v rozdělení podle druhu drogy:

Druh drogy	Celkové množství
Konopné drogy (g)	13.659,533
Rostliny konopí (ks rostlin)	104
Pervitin (g)	16,465
Extáze (ks tablet)	0
Heroin (g)	0
Kokain (g)	0*
Subutex/Suboxone (ks tablet)	0
Houby obsahující OPL (ks)	0
Jiné rostliny obsahující OPL (ks)	0

*Pozn.: Dle sdělení pracovníka Magistrátu města Zlína se v případě kokainu jednalo o neměřitelné množství.

2 Koordinace protidrogové politiky

2.1 Institucionální zajištění

2.1.1 Krajské institucionální zajištění koordinace

Krajský protidrogový koordinátor

Pracovní místo krajského protidrogového koordinátora, který je organizačně začleněn na Odboru Kanceláře hejtmána, oddělení neziskového sektoru, je stanoveno na plný úvazek (1,0), s tím, že je jím dále zpracovávána oblast rizikových typů chování a oblast prevence kriminality. S účinností od 1.1.2009 bylo pracovní místo obsazeno Mgr. Petrem Horyanským (tel. 577 043 179, e-mail: petr.horyansky@kr-zlinsky.cz).

Přímým nadřízeným je vedoucí oddělení neziskového sektoru Mgr. Pavlína Nováková.

Krajská protidrogová komise

Komise byla zřízena pod názvem Komise Rady Zlínského kraje pro protidrogovou prevenci a prevenci kriminality dne 22. 4.2013 usnesením Rady Zlínského kraje č. 0393/R09/13 a byla kompetentní v otázkách protidrogové prevence a prevence kriminality. Komise byla zřízena jako poradní orgán Rady Zlínského kraje.

Tabulka – Složení komise

Jméno a příjmení	Statut	Instituce	Funkce v instituci
Mgr. Taťána Valentová Nersesjan	předsedkyně	Zlínský kraj	členka rady pro sociální oblast
Mgr. Pavlína Nováková	tajemnice	Zlínský kraj	vedoucí oddělení neziskového sektoru KÚZK
Mgr. Martina Stavjaníková	členka	Unie Kompas	ředitelka
Mgr. Petr Netočný	člen	Onyx Zlín o.p.s. (KC)	ředitel
MUDr. Pavel Konečný	člen	Psychocentrum Zlín	psychiatr, adiktolog
Milan Sekáč	člen	Český červený kříž Vsetín	ředitel
Ing. Pavel Němec	člen	Policie ČR	pracovník (problematika toxí)
Mgr. Lucie Javoříková	členka	Policie ČR	pracovnice (problematika prevence kriminality)
JUDr. František Vachala	člen	Obec Halenkov	zastupitel obce
Mgr. Vladimír Lhotka	člen	Probační a mediační služba ČR	vedoucí Probační a mediační služby ČR Zlín
Bc. Jaroslav Bistrý	člen	neuveдено	neuveдено
Mgr. Blanka Kristianová	členka	ZŠ Karolinka	učitelka
Ing. Bc. Petr Petrželka	člen	Policie ČR	pracovník (problematika národnostní menšiny)
Mgr. Petr Horyanský	stálý host	Zlínský kraj	krajský protidrogový koordinátor
PhDr. Jarmila Peterková	stálý host	Zlínský kraj	krajská školská koordinátorka odboru školství
Ing. Karol Muránsky	stálý host	Zlínský kraj	vedoucí odboru zdravotnictví
Mgr. Dana Samiecová	stálý host	Zlínský kraj	metodik sociální práce odboru sociálních věcí

Vzhledem k opětovnému ustavení komise (po krajských volbách na konci r. 2012), proběhly v jejím složení změny (ve srovnání s předchozím rokem), které měly za následek snížení počtu členů (z 16 na 12) a doplnění o stálé hosty. Těmito stálými hosty jsou jmenováni odborní pracovníci vybraných odborů krajského úřadu, na nichž je řešena problematika protidrogové politiky.

Členové komise se v roce 2013 sešli na 2 jednáních a předmětem jejich činnosti bylo v oblasti protidrogové prevence projednání těchto témat:

- podprogram na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování ve Zlínském kraji v r. 2013
- dotační řízení RVKPP v r. 2013
- dotační řízení MZ ČR v r. 2013
- výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Zlínského kraje za r. 2012
- plnění akčního plánu Koncepce protidrogové politiky Zlínského kraje na léta 2010–2014
- podprogram na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování Zlínském kraji v r. 2014
- dotační řízení RVKPP v r. 2014
- dotační řízení MZ ČR v r. 2014

Přehled pracovních skupin v oblasti protidrogové politiky

Mimo uvedenou Komisi Rady Zlínského kraje žádná jiná odborná pracovní skupina v rámci kraje nebo krajského úřadu nepůsobí, nicméně ve Zlínském kraji i nadále působila v období r. 2013 stálá pracovní skupina nízkoprahových zařízení pro děti a mládež (zabývají se obecně rizikovými typy chování, tedy i v rámci možností drogovou problematikou). Pracovní skupina byla zastoupena všemi NZDM působícími v kraji. V pracovní skupině v r. 2013 nedošlo k významné změně.

V rámci činnosti pracovní skupiny na pravidelných setkáních byly řešeny otázky prevence rizikových typů chování, probíhala výměna zkušeností z jednotlivých zařízení a výměna zkušeností a případů nejlepší praxe. Stálým hostem pracovní skupiny byl krajský protidrogový koordinátor, který se účastnil pracovních jednání (v případě nepřítomnosti jej zastupovala vedoucí oddělení neziskového sektoru), dle potřeby se jednání účastnili pracovníci odboru sociálních věcí krajského úřadu.

Název skupiny: Pracovní skupina nízkoprahových zařízení pro děti a mládež

Jde o: stálou skupinu ad-hoc skupinu

Rok vzniku skupiny: 2008

Počet jednání v r. 2013: uskutečněna 3 jednání

Tabulka – Složení pracovní skupiny (seznam členů)

Jméno a příjmení	Instituce	Funkce v instituci
Mgr. Marta Doubravová	Diakonie ČCE Vsetín	vedoucí NZDM Rubikon
Bc. Eva Hilská, DiS.	Charita Valašské Meziříčí	vedoucí NZDM Zastávka
Lenka Obrodovská, DiS.	Charita Vsetín	vedoucí NZDM Zrnko
Mgr. Miriam Hurtová	Občanské sdružení NA CESTĚ	ředitelka
Mgr. Kateřina Pivoňková	Naděje, pobočka Zlín	ředitelka pobočky
Mgr. Jitka Janošková	Oblastní charita Uherské Hradiště	vedoucí NZDM Tulip
Mgr. Dana Kozubíková	R-Ego	vedoucí NZDM
Mgr. Petr Kopřiva	Salesiánský klub mládeže Zlín	předseda
Mgr. Bohumila Zetková	Sociální služby Uh. Brod, p. o.	vedoucí NZDM Větrník

Jméno a příjmení	Instituce	Funkce v instituci
Mgr. Martina Stavjaníková	Unie Kompas	ředitelka, koordinátorka PS NZDM ZK
Mgr. Michaela Matochová	Unie Kompas	vedoucí NZDM T klub
Martina Ďulíková, DiS.	Unie Kompas	vedoucí NZDM Šlikr
Mgr. Kristýna Dvořáková	Vzdělávací, sociální a kulturní středisko při Nadaci Jana Pivečky, o.p.s.	vedoucí NZDM KamPak?

Vzájemná spolupráce subjektů protidrogové politiky na krajské úrovni

Vzhledem k tomu, že krajský protidrogový koordinátor se dále zabývá problematikou rizikových typů chování a oblastí prevence kriminality, vymezuje se spolupráce zejména na činnosti s krajským školským metodikem prevence (zařazen na odboru školství, mládeže a sportu), krajskou koordinátorkou pro romskou integraci (zařazena na stejném odboru jako krajský protidrogový koordinátor), pracovníky odboru sociálních věcí (problematiky střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb a dále SPOD). Většina aktivit, které vyžadují spolupráci, byly vykonávány na bázi neformální spolupráce (osobně, písemně, telefonicky), přesto je pro řadu aktivit vytvořeno formalizované prostředí (činnost ve výše uvedené komisi RZK, dále pracovní skupina Osoby ohrožené sociálním vyloučením vytvořená pro plánování a rozvoj sociálních služeb ve Zlínském kraji). Počet jednání a přehled projednávaných témat již byl uveden u činnosti komise RZK na str. 18, v ostatních případech se jednalo o spolupráci „ad hoc“ a jejich počet nebyl sledován.

V případě spolupráce při přípravě strategických dokumentů se jednalo o dílčí aktivity při tvorbě Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ZK na léta 2012–2014.

Lze konstatovat, že vzájemná komunikace krajského protidrogového koordinátora se zástupci jednotlivých subjektů na úrovni kraje je na dobré úrovni a to, jak díky formálním vazbám (členství v komisi RZK), tak těm neformálním.

Spolupráce s dalšími institucemi – subjekty (např. PMS ČR, Policie ČR, KHS, NNO, apod.) spočívala kromě neformálních jednání i na formální bázi neboť všechny uvedené subjekty, jak již bylo uvedeno, mají svoje zástupce ve výše uvedené krajské protidrogové komisi. Z tohoto titulu docházelo k výměně informací mezi jejími zástupci (zejména v případech PMS ČR, Policie ČR, KHS, NNO). Spolupráce krajského koordinátora se zástupci těchto subjektů probíhala průběžně i mimo zasedání komise RZK dle situace a lze ji hodnotit jako standardní. Lze konstatovat, že oproti r. 2012 nedošlo ke změnám kvality spolupráce.

2.1.2 Místní zajištění koordinace protidrogové politiky

Počet obcí s rozšířenou působností v kraji: 13

Počet obcí s rozšířenou působností, ve kterých je zřízena pozice místního protidrogového koordinátora (MPK):

12, v uvedeném počtu obcí se jedná o neformální zřízení pozice MPK (viz poznámka pod čarou na str. 20), pouze v Holešově není pozice MPK „zřízena“ vůbec (spolupráce v rovině kraj – ORP probíhala prostřednictvím vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví). Obce aktuálně nemají potřebu využívat tento instrument protidrogové politiky stanovený z. č. 379/2005 Sb.

Počet dalších obcí, ve kterých je zřízena pozice MPK:

informace o obcích II. a I. typu nejsou k dispozici, avšak pokud je tato problematika řešena, lze spíše očekávat, že se na ní podílí starostové/starostky, případně členové rady obce.

Počet obcí s platným koncepčním dokumentem upravujícím protidrogovou politiku:

žádná obec (některé ORP, např. Otrokovice, Vizovice, uvedly, že tento dokument je zpracován, avšak v tomto případě se jedná o začlenění protidrogové politiky do rámce komunitního plánování, v rámci plánování aktivit pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Lze předpokládat, že takto je problematika drog upravena ve všech, případně většině ORP).

Počet obcí, které zpracovaly Zprávu o realizaci protidrogové politiky v předchozím roce:

obcím neukládá žádný právní nebo jiný předpis nebo dokument zpracovávat uvedenou zprávu a rovněž informovat dále o jejím zpracování. Pokud je za tuto zprávu, případně informace možné pokládat podklad pro zpracování výroční zprávy kraje, poskytnutý na vyžádání KPK, tak se na zpracování aktuálních podkladů podílelo všech 13 ORP. Jedná se však o pracovní materiál, bez jeho dalšího uveřejňování.

Tabulka – Seznam místních protidrogových koordinátorů⁶

Obec	Jméno	Úvazek	Zařazení ve struktuře obecního úřadu	Kontakt
Bystřice pod Hostýnem	Bc. Magdaléna Dostálová	0,1	kurátorka	mail: mdostalova@mubph.cz tel.: 573 501 985
Holešov	neurčen	–	–	–
Kroměříž	Mgr. Martina Hadwigerová	0,15	sociální pracovnice	mail: martina.hadwigerova@mesto-kromeriz.cz tel.: 573 321 414
Luhačovice	Bc. Silvie Beblavá	nevyčíslen	sociální kurátor, kurátor pro děti a mládež	mail: beblava@mesto.luhacovice.cz tel.: 577 197 464
Otrokovice	Bc. David Špendlík	nevyčíslen	sociální kurátor pro dospělé	mail: david.spendlík@muotrokovice.cz tel.: 577 680 276
Rožnov pod Radhoštěm	Mgr. Hana Janušová	nevyčíslen	kurátor pro děti a mládež a soc. pracovnice	mail: janusova.soc@roznov.cz tel.: 571 661 272
Uherské Hradiště	Jana Nohalová	nevyčíslen	vedoucí oddělení SPOD	mail: jana.nohalova@mesto-uh.cz tel.: 572 525 760
Uherský Brod	Mgr. Monika Fojtáčová	nevyčíslen	vedoucí oddělení SPOD	mail: monika.fojtachova@ub.cz tel.: 572 805 361
Valašské Klobouky	Mgr. Ludmila Cmajdálková	0,15	vedoucí odboru sociálních věcí	mail: cmajdalkova@mu-vk.cz tel.: 577 311 133
Valašské Meziříčí	Bc. Hana Hauserová	0,1	referentka odboru soc. věcí	mail: hauserova@muvalmez.cz tel.: 571 674 593
Vizovice	Mgr. et Ing. Vladimír Nedbal	nevyčíslen	vedoucí sociálního odboru, sociální kurátor	mail: vladimir.nedbal@mestovizovice.cz tel.: 777 471 157
Vsetín	Ing. Jan Plšek	0,25	vedoucí oddělení terénní sociální práce	mail: jan.plsek@mestovsetin.cz tel.: 571 491 625
Zlín	Mgr. Vlasta Skopová	nevyčíslen	referent oddělení prevence kriminality a sportovišť	mail: vlastaskopova@muzlin.cz tel.: 577 630 393

Popis systému spolupráce krajských protidrogových koordinátorů (KPK) a protidrogových koordinátorů (MPK)

Spolupráce mezi krajským protidrogovým koordinátorem a místními koordinátory byla uskutečňována osobně při společných, případně individuálních setkáních, avšak převažující forma spolupráce byla nadále písemná (elektronická forma), eventuálně telefonická komunikace. Obdobně jako v předchozích letech byly řešeny konkrétní záležitosti a potřeby kraje nebo jednotlivých měst (ORP), případně poskytovatelů služeb v územním obvodu jednotlivých měst. V případě potřeby intenzivnější spolupráce nebo řešení problému (v r. 2013 ve Zlíně např. vznik nového projektu – Ambulance adiktologie Zlín) byly věci projednávány s představiteli měst za osobní spolupráce a účasti koordinátorů.

V r. 2013 se uskutečnila celkem 4 společná pracovní setkání krajského protidrogového koordinátora s místními koordinátory a poskytovateli drogových služeb (v sídle kraje a sídlech poskytovatele služby – Vsetíně, Uh. Hradišti a Kroměříži). Na setkáních byli MPK v rámci prohlídky zařízení informováni o poskytovaných službách a výkonech, byly jim poskytnuty informace o Výroční zprávě o realizaci protidrogové politiky Zlínského kraje za rok 2012, financování protidrogové politiky, aktivitách kraje, dále se diskutovalo o nástrojích protidrogové politiky na úrovni kraje a ORP (problematika formálního zřízení pozice MPK, strategické dokumenty a případné výroční zprávy obcí, ...).

Spolupráci s jednotlivými pracovníky, kteří vykonávají roli MPK bez jakéhokoliv formálního zařazení (viz poznámka výše) lze hodnotit jako velmi dobrou.

⁶ Dle požadavku sRVKPP stanoveného osnovou pro zpracování zprávy se jedná o seznam aktuálních místních protidrogových koordinátorů.

Podle sdělení v tabulce uvedených osob – koordinátorů na pracovních setkáních uskutečněných v r. 2013 je postavení MPK neformální, velmi často bez jakéhokoliv zakotvení činností, či agendy MPK v pracovních smlouvách a tedy nejspíš „dobrovolné“, kompetence tedy nejsou jasně vymezeny a i vliv na protidrogovou politiku na území je obtížně definovatelný. Tento stav přetrvává dlouhodobě.

Zhodnocení činnosti MPK v jednotlivých obcích

Činnost místních protidrogových koordinátorů lze velmi obtížně hodnotit, neboť žádný z nich nevykonává tuto činnost jako stěžejní pracovní náplň, což vyplývá z přehledu koordinátorů uvedených v tabulce na str. 19 (včetně poznámky pod čarou na str. 20), jejich zařazení, případně podílu úvazku. Spolupráce s krajem a KPK již byla předmětem hodnocení v předchozím bodu.

Vzájemná spolupráce subjektů protidrogové politiky na místní úrovni

Dle informací dostupných jak ze strany samospráv (informace od místních protidrogových koordinátorů), tak poskytovatelů drogových služeb subjekty spolu vzájemně spolupracují. Velmi často se jedná o spolupráci na úrovni komunitního plánování, kde jsou obě strany (obec a zástupci poskytovatele služby) zastoupeny v pracovní skupině. Další rovina spolupráce byla představována v podobě prezentování projektů (cílová skupina, náklady, ...) zejména starostům/starostkám obcí. V obou případech se jedná se o velmi důležitý prvek vedoucí ke stabilizaci sítě drogových služeb na místní úrovni.

2.2 Strategické dokumenty protidrogové politiky kraje

2.2.1 Koncepce, strategie, akční plány a jejich zaměření

Specifické strategické dokumenty protidrogové politiky kraje

- Koncepce protidrogové politiky ve Zlínském kraji na léta 2010–2014 (schválena Zastupitelstvem Zlínského kraje usnesením č. 0387/Z13/10 dne 15.12.2010); platnost na léta 2010–2014; zveřejněna na webu kraje: <http://www.kr-zlinsky.cz/docs/clanky/dokumenty/629/koncepce-drogove-problematiky2010-2014-1-.pdf>

Koncepce, jako základní strategický materiál kraje v oblasti protidrogové politiky, se odkazuje na národní strategii na léta 2010–2018. Jako východiska pro zpracování uvedené koncepce byla Národní strategie protidrogové politiky 2010–2018, Akční plán Zlínského kraje na léta 2007–2009 a Analýza stavu drogové scény Zlínského kraje. Samotným návrhovým dokumentem, obsahujícím návrhy a opatření po dobu platnosti koncepce je akční plán na uvedené období let 2010–2014.

- Akční plán (součást výše uvedené koncepce, kapitola 6.5.); platnost na léta 2010–2014
Akční plán je rozpracován do 6 hlavních oblastí – cílů, týkajících se podpory aktivit v oblasti primární prevence, dále zajištění léčby a následné péče pro uživatele jak nelegálních, tak legálních návykových látek, snižování nebo zastavení nárůstu počtu uživatelů a dále snižování rizik, snižování nabídky a dostupnosti návykových látek (včetně legálních), informace (včetně sběru dat a hodnocení) a koordinace činností souvisejících s problematikou protidrogové politiky.
- Analýza stavu drogové scény Zlínského kraje; zpracována v r. 2010 (platnost přiměřeně době zpracování – bez změn); zveřejněna na webu ZK
<http://www.kr-zlinsky.cz/docs/clanky/dokumenty/629/fin-ver-zprava-analyza-zlinsky-kraj-2010-opr-1-.pdf>

Strategické dokumenty kraje se širším kontextem protidrogové politiky

- Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2012-2016 (schválena Zastupitelstvem Zlínského kraje usnesením č. 0745/Z21/12 dne 12.10.2012); platnost na léta 2010–2014; zveřejněna na webu <http://www.kr-zlinsky.cz/docs/clanky/dokumenty/4178/koncepce-prevence-kriminality2012-web-zk.pdf>
- Krajský plán primární prevence pro období 2012–2014 (schválen vedením Odboru školství, mládeže a sportu KÚZK, srpen 2012); platnost na léta 2012–2014; zveřejněn na webu <http://www.kr-zlinsky.cz/docs/clanky/dokumenty/4147/krajsky-plan-primarni-prevence-pro-obdobi-2012---2014.pdf>
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2012–2014 (26. 6. 2013 schváleno Zastupitelstvem Zlínského kraje usnesením č. 0134/Z06/13 prodloužení platnosti Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2012–2014, a to do roku 2015); platnost na léta 2012–2015; zveřejněn na webu <http://www.kr-zlinsky.cz/docs/clanky/dokumenty/2817/sprss-2012-14-schvaleny-verze-tisk-print.pdf>

2.2.2 Hodnocení strategických dokumentů/protidrogové politiky kraje

V r. 2013 bylo realizováno hodnocení specifických strategických dokumentů protidrogové politiky kraje. Jednalo se o Akční plán a hodnocení období r. 2012.

Typ hodnocení: průběžně externí
 závěrečně interní
 kombinace obou

Aktivity stanovené akčním plánem (AP) se dařilo plnit průběžně v rámci celého roku bez výrazných obtíží, s tím, že přestože jde o plnění AP druhým rokem, nebyly zatím prokázány bezprostřední a významné pozitivní dopady na cílovou skupinu, eventuálně na změnu drogové situace v kraji.

Identifikované nedostatky/slabé oblasti v celkové realizaci protidrogové politiky kraje:

- Snižující se částka vyčleněná krajem pro Podprogram na podporu neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování, kam podporou cílově spadají poskytovatelé drogových služeb a dále NZDM
- V oblasti primární prevence přetrvávající absence NZDM na území pěti ORP Zlínského kraje (Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Luhačovice, Kroměříž, Rožnov pod Radhoštěm).

Odkaz s výsledky hodnocení AP Koncepce protidrogové politiky ve Zlínském kraji na léta 2010–2014:

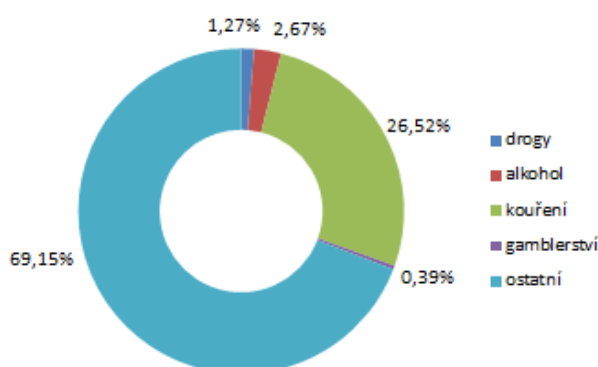
<http://www.kr-zlinsky.cz/docs/clanky/dokumenty/629/akcni-plan-plneni-31-12-2012-d.pdf>

2.3 Zadané/realizované analýzy/studie v oblasti drogové politiky a drogové situace

V souvislosti s drogovou problematikou nebyly Zlínským krajem v r. 2013 realizovány žádné specifické průzkumy nebo studie.

Průzkum rizikových typů chování, který je každoročně zpracováván krajskou školskou koordinátorkou zahrnuje široké spektrum rizikových typů chování, včetně kouření, užívání drog, alkoholu i gamblingu (zdrojem dat byly informace získané ze základních, středních, vyšších odborných škol, dětských domovů a speciálních škol celého Zlínského kraje). Průzkumem bylo zjištěno, že ve srovnání s předchozím rokem, došlo u závislostních chování při reálném zjištění k poklesu počtu užití alkoholu (o 7 procentních bodů). Při podezření na výskyt jevu (odhadované údaje) je tento podíl daleko vyšší. Rozdíl je dán latencí některých jevů, zejména u alkoholu a drog, kde jsou odhadované údaje několikanásobně vyšší než reálná zjištění (např. u drog 12x více podezření než reálně zjištěno, u alkoholu dokonce téměř 18x více, v případě gamblerství dokonce více než 20x více).

Graf – Četnost rizikových typů chování ve školách Zlínského kraje ve školním roce 2012/2013

Za další, doplňkový zdroj informací k drogové problematice Zlínského kraje mající povahu analýzy/studie provedené v r. 2013 lze považovat grantový projekt řešený na Filozofické fakultě Ostravské univerzity SGS2/FF/2013 realizovaný ve spolupráci s KC (v kraji s KC v Kroměříži) a psychiatrickými nemocnicemi řešitelů PhDr. L. Rakové, PhD., Bc. J. Rausové a Bc. M. Antoše (*Lexikum drogové závislých*). Předmětem projektu byl výzkum zaměřený na specifickou mluvu uživatelů návykových látek.

2.4 Další významné aktivity v oblasti protidrogové politiky v r. 2013 na krajské i místní úrovni

Tabulka – Aktivity v oblasti protidrogové politiky

Název aktivity	Realizátor	Cílová skupina	Popis aktivity
Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v roce 2012	krajský protidrogový koordinátor	odborná i laická veřejnost	sestavení výroční zpráva ke schválení RZK a odeslání na sRVKPP
Pracovní setkání pracovníků PS NZDM 6. 3.2013	NZDM ve spolupráci se Zlínským krajem	poskytovatelé služeb	informace o podpoře Zlínského kraje, aktuální problematika realizace projektů NZDM
Pracovní setkání s místními protidrogovými koordinátory 31. 5.2013	krajský protidrogový koordinátor	místní protidrogoví koordinátoři okresu Zlín	informace o podpoře subjektů zabývajících se primární a terciární protidrogovou prevencí, dále byly poskytnuty další informace k problematice drog (financování státem, poskytovatelé v kraji, výroční zpráva, atd.).
Mezinárodní den boje proti drogám – výstava u příležitosti MDBPD 10. 6. – 28. 6.2013	krajský protidrogový koordinátor ve spolupráci s poskytovateli drog. služeb a Psychiatrickou nemocnicí Kroměříž	veřejnost Zlínského kraje	prezentace, postavení a aktivity jednotlivých subjektů v protidrogové politice kraje
Regionální platforma zástupců a institucí v oblasti integrace cizinců s působností na území ZK 13. 6.2013	Centrum na podporu integrace cizinců v ZK	odborná veřejnost	poskytnutí informací k drogové problematice v ZK
Pracovní setkání s místními protidrogovými koordinátory 20. 6.2013	krajský protidrogový koordinátor ve spolupráci s poskytovatelem služeb v okr. Vsetín	místní protidrogoví koordinátoři okresu Vsetín	viz výše
Mezinárodní den boje proti drogám v Kroměříži dne 26. 6.2013	Oblastní charita Kroměříž, Kontaktní centrum PLUS pod záštitou Zlínského kraje	odborná veřejnost	poskytnutí informací (přednášky), v rámci aktivit realizována přednášky s tematikou realizace protidrog. politiky ZK za rok 2009–2012 (krajský protidrogový koordinátor)
Mapování rizikových typů chování ve školách (r. 2012/2013)	Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje	pracovníci úřadu i veřejnost	sběr informací ze škol a školských zařízení (blíže viz str. 22)
Pracovní setkání s místními protidrogovými koordinátory 19. 9.2013	krajský protidrogový koordinátor ve spolupráci s poskytovatelem služeb v okr. Uh. Hradiště	místní protidrogoví koordinátoři okresu Uh. Hradiště	viz výše
Pracovní setkání pracovníků PS NZDM 25. 9.2013	NZDM ve spolupráci se Zlínským krajem	poskytovatelé služeb	informace o podpoře Zlínského kraje, aktuální problematika realizace projektů NZDM

Název aktivity	Realizátor	Cílová skupina	Popis aktivity
Pracovní setkání s místními protidrogovými koordinátory 11.10.2013	krajský protidrogový koordinátor ve spolupráci s poskytovatelem služeb v okr. Kroměříž	místní protidrogoví koordinátoři okresu Kroměříž	viz výše
Pracovní setkání pracovníků kontaktních center 16.10.2013	KC a TP v kraji	pracovníci kontaktních center a terénní pracovníci v ZK	pravidelné pracovní setkání s výměnou informací o drogové problematice, prezentace činnosti
Krajská konference k prim. prevenci rizikového chování 24.10.2013	Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje	odborná veřejnost	poskytnutí informací
Pracovní setkání pracovníků kontaktních center 18.12.2013	KC a TP v kraji	pracovníci kontaktních center a terénní pracovníci v ZK	pravidelné pracovní setkání s výměnou informací o drogové problematice, prezentace činnosti

3 Finanční zajištění služeb pro uživatele drog

Způsob financování služeb krajem

Na podporu rizikových typů chování (zahrnující i projekty protidrogové politiky) kraj vyčlenil v r. 2013 celkovou částku 2,500.000 Kč a to ve formě poskytnutých přímých dotací⁷ na činnost v rámci dotačního titulu s názvem Podprogram PF07-13 na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování ve Zlínském kraji (součást Programového fondu Zlínského kraje). Z této částky byla na projekty protidrogové politiky poskytnuta podpora v celkové výši 1,955.000 Kč (podpořeno 10 projektů – 7 poskytovatelů). Zbývající částka ve výši 545.000 Kč byla poskytnuta na projekty aktivit NZDM (podpořeno 6 projektů – 6 poskytovatelů). Úhrnem byly žadatelé v r. 2013 předloženy požadavky na dotaci v celkové výši 3,049 mil. Kč.

Zlínský kraj má dlouhodobě nastaveny stabilní dotační priority, z tohoto důvodu byly i priority v roce 2013 velmi obdobné s prioritami nastavenými v předchozích letech (jednalo se spíše o jejich zpřesnění s ohledem na okruh podporovaných aktivit). Priority podprogramu jsou seřazeny dle krajem stanovené hierarchie významnosti:

- Podpora sítě kontaktních a poradenských služeb a terénních programů (certifikovaných RVKPP) pro uživatele návykových látek a jejich rodinné příslušníky (případně pedagogy), působící v kraji, včetně udržení stávajícího plošného pokrytí kraje terénními výměnnými programy pro uživatele návykových látek.
- Podpora subjektů poskytujících certifikovanou službu specifické primární prevence s certifikátem MŠMT působící v kraji.
- Udržení a rozvoj stávajících, případně vznik nových volnočasových aktivit u existujících, případně nově vzniklých nízkoprahových zařízení pro děti a mládež (prioritně v obcích s rozšířenou působností) propojených s terénní prací zaměřenou na kontakt se skupinami neorganizovaných dětí, mládeže a mladých dospělých a kontaktní prací ve školách, prováděných formou specializovaných programů primární prevence.
- Rozšíření a zkvalitnění základní sítě programů a služeb v oblasti primární prevence a prevence rizikových typů chování, vytvoření podmínek pro rozvoj kvalitních projektů neziskových organizací (zejména přednášková a poradenská činnost, dále specifické volnočasové aktivity mající přímý vztah k prevenci rizikových typů chování).

V rámci vyhlášeného podprogramu kraj požaduje předložení dokladu o certifikaci nebo doklad o zahájení certifikačního řízení. Cílem kraje je v tomto směru snaha zajistit kvalitní služby a podporovat poskytovatele, kteří usilují zajišťovat kvalitní, státem certifikované služby a rozvíjet je dále, a to včetně vzdělávání svých pracovníků.

Způsob zajištění financování drogových služeb ze strany obcí

Obce se na financování služeb pro uživatele drog podílely rozsahem uvedeným v tabulkách na str. 26, 27 a 28), přičemž systém financování byl založen na podpoře poskytnuté z vytvořených fondů (zpravidla u velkých měst), případně prostřednictvím poskytování přímých dotací na základě žádosti o poskytnutí dotace (menší města).

Financování služeb evropskými fondy

Do financování drogových služeb v kraji, které byly Zlínským krajem podporovány v r. 2013, nezasahovala finanční podpora z evropských fondů. Naposledy k tomu došlo v r. 2012, kdy kraj realizoval individuální projekt, do něhož byly zavedeny služby NZDM, tedy služby spíše obecné primární prevence. Jednalo se o projekt „Poskytování sociálních služeb ve Zlínském kraji“ vymezeného pro léta 2009–2012, financován byl Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Analýza finančních potřeb drogových služeb kraje

Analýza finančních potřeb drogových služeb krajem prováděna nebyla, nicméně situaci ve financování drogových služeb lze zhodnotit za využití výchozích údajů k financování v rámci podprogramu. Stejně jako v předchozích letech i v roce 2013 byl deficit financování protidrogové politiky (včetně zahrnutých projektů aktivit NZDM), konkrétně ve výši 549 tis. Kč, přičemž tento rozdíl byl dán rozdílem požadavku realizátorů projektů a možností Programového fondu Zlínského kraje formou přímé dotace na činnost (celkem 2,5 mil. Kč). Problematika protidrogové politiky vykazuje opakovaně již několikrátým rokem „deficit“ ve financování služeb. Vzhledem k nastavení priorit je relativně vyšší podíl deficitu u projektů zaměřených na primární prevenci.

⁷ Víceleté financování, jako způsob podpory aktivit protidrogové politiky, bylo krajem realizováno naposledy v letech 2006–2008.

Jako problematické se z pohledu financování drogových služeb v kraji jeví podpora protidrogové politiky zejména ze strany RVKPP (ve srovnání od r. 2010 výrazně nižší výše rozpočtu na podporu protidrogové politiky), která s ohledem na míru snížení podpory a absenci rozpočtového určení daní v případě územně-správních celků (ÚSC) nemohou kraje a obce v dostatečné výši saturovat. Již od roku 2011 proběhla řada jednání mezi zástupci obcí, jednotlivými poskytovateli služeb a krajským protidrogovým koordinátorem, kteří projednávali možnosti udržení podílu financování drogových služeb v kraji.

Rozpočtové výdaje na protidrogovou politiku v kraji

Tabulka – Výdaje z rozpočtu kraje v roce 2013

Rozpočtový zdroj	Popis	Výše výdajů (v Kč) na návykové látky	Výše výdajů (v Kč) na gambling
Zlínský kraj Programový fond (Podprogram PF07-13)	Dotace na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování v roce 2013 - Podprogram PF07-13	1,955.000 Kč z toho: • Oblastní charita Kroměříž - KC + TP 440.000 Kč • Agarta KC + TP 430.000 Kč • Onyx Zlín o.p.s.- KC + TP 430.000 Kč • Společnost Podané ruce o.p.s., KC + TP - 440.000 Kč • primární prevence - 215.000 Kč	0 Kč
Zlínský kraj Dofinancování poskytovatelů soc. služeb	Přímá dotace projektům	91.000 Kč z toho: Oblastní charita Kroměříž • KC - 54.000 Kč • TP - 37.000 Kč	0 Kč
Zlínský kraj Provoz PAZS	Finanční prostředky na provoz protialkoholní záchytné stanice provozované Kroměřížskou nemocnicí a. s. dle smlouvy o provozování PAZS na rok 2013	6,000.000 Kč	0 Kč
Celkem		8,046.000 Kč	0 Kč

Tabulka – Výdaje z rozpočtu obcí v roce 2013

Obec	Popis	Výše výdajů (v Kč) na návykové látky	Výše výdajů (v Kč) na gambling
Bystřice pod Hostýnem celkem 30.000 Kč	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	30.000 Kč	0 Kč
Bojkovice celkem 15.000 Kč	Společnost Podané ruce o.p.s., KC Charáč - příspěvek na činnost TP	15.000 Kč	0 Kč
Holešov celkem 15.000 Kč	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	15.000 Kč	0 Kč
Hluk celkem 5.000 Kč	Společnost Podané ruce o.p.s., KC Charáč - příspěvek na činnost TP	5.000 Kč	0 Kč
Hulín celkem 22.000 Kč	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	22.000 Kč	0 Kč
Chropyně celkem 9.000 Kč	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	9.000 Kč	0 Kč
Kroměříž celkem 125.000 Kč	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost KC	62.500 Kč	0 Kč
	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	62.500 Kč	0 Kč

Obec	Popis	Výše výdajů (v Kč) na návykové látky	Výše výdajů (v Kč) na gambling
Kunovice celkem 20.000. Kč	Společnost Podané ruce o.p.s., KC Charáč - příspěvek na činnost TP	20.000 Kč	0 Kč
Luhačovice celkem 0 Kč	Podpora v r. 2013 dle sdělení neposkytnuta	0 Kč	0 Kč
Morkovice - Slížany celkem 20.000 Kč	Oblastní charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	20.000 Kč	0 Kč
Napajedla celkem 18.000 Kč	ONYX Zlín o.p.s - příspěvek na činnost TP	18.000 Kč	0 Kč
Otrokovice celkem 116.000 Kč	ONYX Zlín o.p.s - příspěvek na činnost TP	91.000 Kč	0 Kč
	Kampaň MOST	25.000 Kč	0 Kč
Rožnov pod Radhoštěm celkem 30.000 Kč	Agarta - příspěvek na činnost TP	30.000 Kč	0 Kč
Slavičín celkem 5.000 Kč	ONYX Zlín o.p.s - příspěvek na činnost TP	5.000 Kč	0 Kč
Staré Město celkem 30.000 Kč	Společnost Podané ruce o.p.s., KC Charáč - příspěvek na činnost TP	30.000 Kč	0 Kč
Uherské Hradiště celkem 230.000 Kč	Společnost Podané ruce o.p.s., KC Charáč - příspěvek na činnost KC a TP	230.000 Kč	0 Kč
Uherský Brod celkem 85.000 Kč	Společnost Podané ruce o.p.s., KC Charáč - příspěvek na činnost TP	85.000 Kč	0 Kč
Uherský Ostroh celkem 8.000 Kč	Společnost Podané ruce o.p.s., KC Charáč - příspěvek na činnost TP	8.000 Kč	0 Kč
Valašské Klobouky celkem 5.000 Kč	ONYX Zlín o.p.s - příspěvek na činnost TP	5.000 Kč	0 Kč
Valašské Meziříčí celkem 288.000 Kč	Agarta - příspěvek na činnost TP	110.700 Kč	0 Kč
	Modrý kříž v ČR - příspěvek na činnost poradny pro osoby závislé	137.700 Kč	nezjištěno
	K2 Val. Meziříčí o.p.s. - příspěvek na činnost poradny	39.600 Kč	nezjištěno
Vizovice celkem 12.000 Kč	ONYX Zlín o.p.s - příspěvek na činnost TP	12.000 Kč	0 Kč
Vsetín celkem 224.000 Kč	Agarta - příspěvek na činnost KC	127.000 Kč	0 Kč
	Agarta - příspěvek na činnost TP	77.000 Kč	0 Kč
	Modrý kříž v ČR - příspěvek na činnost poradny pro osoby závislé	20.000 Kč	nezjištěno
Zlín celkem 675.000 Kč	ONYX Zlín o.p.s - příspěvek na činnost KC	228.000 Kč	0 Kč
	ONYX Zlín o.p.s - příspěvek na činnost TP	84.000 Kč	0 Kč
	DIS SKM Fryšták - projekt PP Orientační dny	58.000 Kč	0 Kč
	SVP Domek - projekt 5P	90.000 Kč	0 Kč
	Společnost Podané ruce o.p.s., KC Charáč - příspěvek na činnost Ambulance adiktologie Zlín	nezjištěno	215.000 Kč
Celkem		1,772.000 Kč	215.000 Kč

Tabulka – Souhrn výdajů podle typu služeb/podle účelu (v Kč)

Typ služeb	2012			2013		
	rozpočty		Evropské fondy	rozpočty		Evropské fondy
	krajů	obcí		krajů	obcí	
Primární prevence	155.000 Kč	8.000 Kč	0 Kč	215.000 Kč	173.000 Kč	0 Kč
Primárně-preventivní programy škol a školských zařízení	0 Kč	8.000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Primárně-preventivní programy NNO, případně jiných subjektů	155.000 Kč	0 Kč	0 Kč	215.000 Kč	58.000 Kč	0 Kč
Jiné a nezařazené preventivní projekty	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	115.000 Kč	0 Kč
Harm reduction	1,811.000 Kč	1,447.730 Kč	0 Kč	1,831.000 Kč	1,401.700 Kč	0 Kč
Terénní programy	661.000 Kč	664.140 Kč	0 Kč	637.000 Kč	591.200 Kč	0 Kč
Kontaktní centra	690.000 Kč	413.590 Kč	0 Kč	754.000 Kč	417.500 Kč	0 Kč
Sloučené programy kontaktních center a terénních programů	460.000 Kč	370.000 Kč	0 Kč	440.000 Kč	393.000 Kč	0 Kč
Jiné a nezařazené harm reduction programy	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Ambulantní služby	0 Kč	95.000 Kč	0 Kč	0 Kč	254.600 Kč	0 Kč
Ambulantní služby zdravotní	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Ambulantní služby sociální	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	215.000 Kč	0 Kč
Jiné a nezařazené ambulantní služby	0 Kč	95.000 Kč	0 Kč	0 Kč	39.600 Kč	0 Kč
Preventivní a léčebné služby ve vězení	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Rezidenční služby	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Lůžkové zdravotní služby	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Terapeutické komunity	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Domovy se zvláštním režimem určené primárně osobám s diag. závislostí, příp. jiné zařízení pro chronickou (paliativní) péči osob s diag. závislostí	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Jiné a nezařazené rezidenční služby	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Služby následné péče	0 Kč	270.650 Kč	0 Kč	0 Kč	157.700 Kč	0 Kč
Následná péče ambulantní	0 Kč	270.650 Kč	0 Kč	0 Kč	157.700 Kč	0 Kč
Následná péče pobytová	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Jiné a nezařazené služby následné péče	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Sociální podniky	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Záchytné stanice a ošetření intoxikovaných osob	3,000.000 Kč	0 Kč	0 Kč	6,000.000 Kč	0 Kč	0 Kč
Prevence drogové kriminality	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Koordinace /výzkum/ informace	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Jiné nezařazené	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
CELKEM	4,966.000 Kč	1,821.380 Kč	0 Kč	8,046.000 Kč	1,987.000 Kč	0 Kč

4 Služby poskytované uživatelům drog a osobám ohroženým drogami

Síť služeb pro uživatele drog je definována v aktuálně platné Koncepci protidrogové politiky ve Zlínském kraji na léta 2010–2014 (viz kapitola 4.4. Poskytovatelé služeb ve Zlínském kraji a navazující příloha č. 3); blíže viz web kraje: <http://www.kr-zlinsky.cz/koncepce-protidrogove-politiky-ve-zlinskem-kraji-na-leta-2010-2014-cl-339.html>. Tato síť se v r. 2013 rozšířila o dvě nově poskytované služby (viz násl. text). Nedostatky týkající se sítě již byly uvedeny v kapitole 2.2.2 výroční zprávy.

Síť služeb lze ve Zlínském kraji nadále hodnotit jako stabilizovanou a pro případné klienty, uživatele i neuživatele přiměřeně dostupnou. Z rostoucího průměrného věku klientů drogových služeb – uživatelů (v oblasti harm reduction) lze učinit obecný závěr, že populace mladých uživatelů patrně nepovažuje užívání drog, byť i rizikovými způsoby aktuálně za problém a tyto služby spíše nevyužívá, případně využívá výjimečně.

Služby primární prevence jsou v kraji často zajišťovány nízkoprahovými zařízeními pro děti a mládež a jejich terénními programy. Tato pracují ve všech bývalých okresních městech kraje (výjimkou je pouze Kroměříž) a rovněž v některých menších obcích s rozšířenou působností Zlínského kraje (viz tabulka na str. 30, 37 a 38). Dále se významnou měrou na primární prevenci a to v obecné populaci (zejména pak v oblasti školství) podílejí další subjekty, které neposkytují sociální služby, a tedy nepodléhají registraci sociální služby dle z. č. 108/2006 Sb. (o sociálních službách), případně nemusí být a ani často nejsou držiteli certifikátu RVKPP, případně MŠMT.

Služby sekundární prevence, kdy je cílem předcházet vzniku, rozvoji a přetrvávání závislosti u osob, které již drogy užívají nebo jsou na nich závislí, jsou poskytovány nejčastěji v podobě intervencí a poradenství. Sekundární prevencí se zabývají mj. i subjekty realizující v kraji programy kontaktní centrum a terénní programy.

Ze služeb terciární prevence jsou v kraji poskytovány služby kontaktní centrum, terénní programy a služby následné péče. Základní služby (tzv. „prvního kontaktu“), tedy kontaktní centra a terénní programy poskytované ve Zlínském kraji jsou dlouhodobě stabilizované. Poslední významná změna proběhla v r. 2005, kdy došlo k zániku o.s. Daimonion, které poskytovalo služby kontaktní centrum a terénní programy v okrese Zlín, avšak hned v následujícím roce tyto služby začalo realizovat o.s. Onyx. Služby terciární prevence pro uživatele nelegálních návykových látek (zejména oblast harm reduction) jsou aktuálně nadále rovnoměrně rozloženy na území všech čtyř okresů kraje, přičemž poskytovatelé a jejich služby si vzájemně nekonkurují (územně se nepřekrývají).

V r. 2013 vznikla v kraji nová služba zaměřená zejména na patologické hráče (poskytuje však služby i v souvislosti s jiným závislostním chováním) – Ambulance adiktologie Zlín, která je provozována jako odborné sociální poradenství Společností Podané ruce o.p.s. (zahájeno 1.7.2013). Další novou službou je Doléčovací centrum Restart poskytovatele Darmoděj o.s., provozované jako služby následné péče (otevřeno 1.9.2013, financováno z fondu pro nestátní neziskové organizace – je součástí Programu švýcarsko-české spolupráce).

Situace týkající se např. rezidenční léčby uživatelů drog zejména v terapeutických komunitách⁸ v kraji není v současné době aktuální (tato služba není krajem plánována a tedy ani zahrnuta jako nezbytná ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb ZK na léta 2012–2014), rovněž se ani žádný případný poskytovatel o vznik této služby v kraji nezajímal. Dle dostupných informací zástupců kontaktních center a terénních programů tento typ služby pro klienty dokáží bez ohledu na existenci terapeutické komunity v kraji poskytovatelé zprostředkovat, případně zajistit jinde než ve Zlínském kraji a to jak v zařízeních registrovaných dle zákona č. 108/2006 Sb. a certifikovaných RVKPP, tak v zdravotnických zařízeních jako je např. Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské (Bílá Voda). Snaží se přitom, a velmi často to dokáží, přihlídnout k specifickým požadavkům nebo potřebám každého konkrétního klienta.

⁸ Informace k resocializační a terapeutické komunitě GRUNT jsou uvedeny v tabulce na str. 33.

Popis situace podle jednotlivých typů (standardů) služeb

Tabulka – Programy primární prevence realizované v r. 2013 (mimo prevence realizované školami a školskými zařízeními)

Název projektu/programu	Realizátor programu (pracoviště)	Typ služby	Cílová skupina	Charakter. aktivit	Počet akcí/osob	Certifik. služba (ano/ne)
Křižovatky	Občanské sdružení NA CESTĚ	VP	Děti a mládež potencionálně ohrožená vznikem a rozvojem sociálně patologického chování	Aktivity a služby směřující k rozvoji pozitivních životních alternativ	nezjištěno /967	NE
Preventivní programy	Madio o.s.	VP			97/*	NE
Středisko Naděje Vizovice	Naděje, pobočka Zlín	VP			107/*	NE
Nealkodiskotéky	Salesiánský klub mládeže Zlín	VP			20/*	NE
Zkus to jinak! 2013	Vzdělávací, sociální a kulturní středisko při nadaci J. Pivečky, o.p.s.	VP			8/*	NE
Činnost porad. centra R-Ego	R-Ego	SP, IP			269/2258	ANO programy spec. prim. prevence do 31.12.2014
Jsem v cajku!	Oblastní charita Uherské Hradiště	VP			29/*	NE
Zrnko	Charita Vsetín	VP			147/*	NE
Orientační dny	Dům I. Stuchlého SKM	VP			nezjištěno /57	NE

* počet osob nelze přesně stanovit, neboť v některých případech uvádí realizátor projektu tzv. kumulovanou účast (připouští opakovanou účast osoby na více aktivitách), v jiných případech skutečný počet podpořených osob (nikoliv opakovanou účast jednoho účastníka)

Tabulka – Služby v oblasti snižování rizik poskytované v r. 2013

Název projektu/programu	Realizátor	Typ služby	Cílová skupina	Počet osob, kt. služby využily /z toho UD	Počet kontaktů	Počet výměn	Počet vydaných inj. stř.	Územní působnost, spádovost	Certifikovaná služba (ano/ne)
Kontaktní a poradenské centrum Plus	Oblastní charita Kroměříž	KPS	Osoby závislé na návykových látkách nebo ohrožené závislostí, osoby příbuzné, blízké ...	252 / 200	1 779	698	14 632	Kroměříž	ANO platnost do 28.5.2014
Terénní programy PLUS	Oblastní charita Kroměříž	TP		237 / 221	1 530	590	17 422	Kroměříž, Bystřice p. Host., Hulín, Holešov, Morkovice-Slížany, Chropyně	ANO platnost do 28.5.2017
Kontaktní centrum Charáč – víceúčelová drogová služba	Společnost Podané ruce o.p.s.	KPS a TP		233 / 203	4 099	1363	18 145	Uh. Hradiště, Uh. Brod, Staré Město, Kunovice, Bojkovice	ANO KC platnost do 2.12.2017 TP platnost do 3.12.2017
Kontaktní centrum Klíč	Agarta	KPS		165 / 137	1 159	291	3 539	Vsetín	ANO platnost do 28.4.2016
Terénní programy Agarta	Agarta	TP		229 / 170	1 508	264	9 107	Vsetín, Val. Meziříčí, Rožnov	ANO platnost do 29.4.2014
K centrum Zlín	Onyx Zlín o.p.s.	KPS		236 / 176	1 334	545	19 427	Zlín	ANO platnost do 5.8.2017
Streetwork Zlín	Onyx Zlín o.p.s.	TP		97 / 97	1 057	421	15 554	Zlín, Otrokovice, Slušovice, Napajedla, Vizovice, Val. Klobouky, Luhačovice	ANO platnost do 6.8.2017

Pozn.: Kontakt je každá návštěva/situace, při které dochází k interakci mezi klientem a pracovníkem programu (tzn. poskytnutí určité služby, informace, nebo poradenství – včetně skupinového).

Výměna je kontakt, při kterém dochází k výměně (příp. jen odevzdání či výdeji) jedné nebo více injekčních jehel.

Tabulka – Služby v oblasti ambulantní léčby v r. 2013

Název projektu/programu	Realizátor	Typ služby	Cílová skupina	Kapacita/rok	Počet osob, kt. služby zař. využily	Počet nově evid. žádostí o léčbu	Územní působnost, spádovost	Certifikovaná služba (ano/ne)
Adiktologická ambulance pro léčbu alkoholových a nealkoholových závislostí	MUDr. Pavel Konečný	AL	Osoby závislé na alkoholu a nelegálních drogách	neued.	406	95	Zlínský kraj, ale i mimokrajská působnost	Specializovaná způsobilost MZČR (psychiatrie, návykové nemoci) – bez omezení
Ambulance adiktologie Zlín	Společnost Podané ruce o.p.s.	AL	Hazardní hráči, uživatelé návykových látek, rodiče a příbuzní osob ohrož. návykovým chováním	neued.	37	37	Zlínský kraj	NE, vzhledem k vzniku služby k 1.8.2013, byla teprve žádost o certifikaci podána
Centrum K2	K2 Valašské Meziříčí, o.p.s.	AL	Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na alkoholu, gamblerství	neued. okamžitá kapacita 7 klientů	12	nezjištěno	okres Vsetín	NE jedná se o poradenskou činnost
Psychiatrická ambulance	MUDr. Lenka Šebelová	Psychiatrie a léčba alkoholismu	Osoby závislé na alkoholu a drogách	neued.	141 (z toho alkohol:131 toxi: 10)	38 (z toho alk.:36 toxi: 2)	Zlínský kraj	Specializovaná způsobilost MZČR (psychiatrie, návykové nemoci) – bez omezení
Psychiatrická ambulance	MUDr. Vladimír Kocourek	Psychiatrie a léčba alkoholismu	Osoby závislé na alkoholu	neued.	pouze alkohol: 47 (z toho 12 žen)	11	Valašské Meziříčí a okolí	Specializovaná způsobilost MZČR (psychiatrie, návykové nemoci) – bez omezení (registrace zrušena k 31.1.2014)

Pozn.: Mimo 3 specializované ambulance pro léčbu alkoholových a nealkoholových závislostí může být poskytována ambulantní péče osobám závislým na alkoholu a jiných drogách v dalších psychiatrických ambulancích. Údaj o počtu pacientů, kteří využili této služby v roce 2013, nejsou k dispozici.

Tabulka – Služby v oblasti rezidenční léčby v r. 2013

Název projektu/programu	Realizátor	Typ služby	Cílová skupina	Kapacita/rok	Počet osob, kt. služby zař. využily	Počet nově evid. žádostí o léčbu	Územní působnost, spádovost	Certifikovaná služba (ano/ne)
Ústavní léčba závislostí	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	DXT, LZS (detoxikace s možností násl. léčby závislostí, doléčování, od r. 2012 zřízena AT ambulance)	Osoby intoxikované, závislé na alkoholu a jiných drogách	116 lůžek v rámci toxirehab. primariátu	864 celkem 437 ze ZK	neuvad.	Zlínský kraj, ale i mimokrajská působnost	Státní zdrav. zařízení zřízené MZČR
Resocializační a terapeutická komunita GRUNT	Grunt o.s.	RPTK	mladí muži závislí na nealk. drogách a soc. méně adaptabilní jedinci ve věku od 18 let, kteří se rozhodli ukončit svou závislost	10 klientů	nezjištěno (v r. 2011 uvedena kapacita 4-5 klientů)	nezjištěno	nezjištěno	NE Pozn.: Uvedené sdružení nemá svůj program certifikovaný RVKPP, ani si doposud cestou Zlínského kraje nežádalo o registraci sociální služby dle zákona č. 108/2006 Sb., z tohoto důvodu nemůže ani žádat kraj o poskytnutí dotací a vzájemná spolupráce je tedy na minimální úrovni.

Tabulka – Údaje k Psychiatrické nemocnici Kroměříž – podíl hospitalizovaných ze ZK v r. 2013

hospitalizovaní pacienti	muži	ženy	celkem
alkohol	308	81	389
stimulancia	7	3	10
kombinovaná závislost	28	4	32
hypnotika, sedativa	4	2	6
CELKEM	347	90	437

Zdroj: PL Kroměříž

Pozn.: Z 864 hospitalizovaných osob v r. 2013 (viz tabulka výše), bylo 665 mužů a 199 žen (údaje o pacientech ZK jsou uvedeny v tabulce). Průměrný věk pacienta byl 40 let, náklady na lůžko 1.231 Kč.

Tabulka – Služby v oblasti následné péče v r. 2013

Název projektu/programu	Realizátor	Typ služby	Cílová skupina	Kapacita/rok	Počet osob, kt. služby zař. využily	Počet nově evid. žádostí o léčbu	Územní působnost, spádovost	Certifikovaná služba (ano/ne)
DC Restart Kroměříž	Darmoděj o.s.	následná péče pobytová i ambulantní	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách	9 klientů	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	ANO – pouze pro DC Restart v Jeseníku (platnost do 30.7.2014) Pobytová služba s doléčovacím programem byla v Kroměříži otevřena 1.9.2013 (ambulance doléčovacího programu byla otevřena až dne 1.2.2014). Poskytovatel s krajem nespolupracoval, o podporu nežádal.
Poradna Modrého kříže v ČR – Valašské Meziříčí	Modrý kříž v České republice	následná péče	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návyk. látkách	neuvad. okamžitá kapacita 1 klient	41	29	okres Vsetín	NE

Tabulka – Ostatní specializované programy v r. 2013

Název projektu/programu	Realizátor	Typ služby	Cílová skupina	Kapacita/rok	Počet osob, kt. služby zař. využily	Počet nově evid. žádostí o léčbu	Územní působnost, spádovost	Certifikovaná služba (ano/ne)
Protialkoholní záchytná stanice	Kroměřížská nemocnice a.s.		Osoby intoxikované	neued.	1084 celkem (muži 919, ženy 165), 79x záchyt osob alkohol+drogy ze ZK celkem 934 osob	neued.	Zlínský kraj, ale i mimokrajská působnost	Zdravotnické zařízení zřízené Zlínským krajem

Tabulka – Údaje k protialkoholní záchytné stanici – rok 2013

	Přijatých celkem	muži	ženy	Trv. pobyt ZK	Trv. pobyt mimo ZK	Alkohol	Alkohol +úraz*	Alkohol +drogy**
leden	82	71	11	71	11	66	9	7
únor	85	71	14	74	11	71	4	10
březen	94	77	17	87	7	83	6	5
duben	91	80	11	83	8	74	6	11
květen	89	77	12	73	16	71	5	13
červen	88	73	15	78	10	80	4	4
červenec	84	73	11	73	11	76	5	3
srpen	83	69	14	69	14	71	8	4
září	76	58	18	67	9	70	3	3
říjen	115	101	14	97	18	97	8	10
listopad	90	79	11	77	13	75	9	6
prosinec	107	90	17	85	22	102	2	3
CELKEM	1084	919	165	934	150	936	69	79

Zdroj: Kroměřížská nemocnice, a.s.

* pacienti ošetření na chirurgické ambulanci, nadále nevyžadovali specializovanou terapii

** drogy: THC, pervitin, extáze, toluen

Pozn.: Krajská protialkoholní záchytná stanice vykazuje oproti r. 2012 mírný nárůst ošetřených pacientů. Nárůst je zaznamenán jak u mužů (+ 7 %), tak i u žen (+ 13 %). Podíl počtu pacientů ze ZK se s předchozím rokem rovněž mírně navýšil (+ 6 %).

Evaluace efektivity sítě služeb

Zlínský kraj nerealizoval v r. 2013, ani v předchozích letech evaluaci efektivity sítě drogových služeb, ani žádnou studii zaměřenou na hodnocení efektivity této sítě.

Pokud lze hovořit o evaluaci, pak pouze obecně v komplexu sociálních služeb registrovaných dle zákona 108/2005 Sb., o sociálních službách a to v souvislosti s přípravou a následnými aktualizacemi Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje na léta 2012–2014. Na základě hodnocení (evaluace) tohoto dokumentu dochází k zavádění nových, pro kraj žádoucích a následně i podporovaných služeb (v r. 2013 došlo k začlenění nových drogových služeb – např. služby následné péče, odborné sociální poradenství).

5 Různé – další údaje

Kontaktní údaje o zařízeních, která působí na území kraje

Název zařízení	služba	adresa	kontaktní osoba	telefon	e-mail
Agarta Kontaktní centrum Klíč a terénní programy Agarta	Terciární prevence	Vsetín, Ohrada 1879, 755 01	Mgr. Jakub Olšák	571 436 900 737 451 757	kc-klic@seznam.cz
Oblastní charita Kroměříž zařízení církve Kontaktní centrum Plus a terénní programy Plus	Terciární prevence	Kroměříž, Ztracená 63, 767 01	Mgr. Radovan Klabal	573 336 569 734 237 840	kc.km@seznam.cz
ONYX Zlín, o.p.s. Kontaktní centrum Zlín a Streetwork Zlín	Terciární prevence	Zlín, Gahurova 1563/5, 760 01	Mgr. Petr Netočný	774 256 540	kc@os-onyx.cz , streetwork@os-onyx.cz
Společnost Podané ruce o.p.s. Kontaktní a poradenské centrum Charáč	Terciární prevence	Uherské Hradiště, Šromova 136, 686 01	Mgr. Vladimír Kaška	777 454 795 777 916 269	charac@podaneruce.cz
Diakonie ČCE středisko ve Vsetíně zařízení církve NZDM RUBIKON	Primární prevence	Vsetín, Poschla 988, 755 01	Mgr. Marta Doubravová	571 420617 736 677 798	vsetin@diakoniecce.cz
Charita Valašské Meziříčí zařízení církve NZDM Zastávka	Primární prevence	Valašské Meziříčí, Nábřeží 268, 757 01	Eva Hliská, DiS.	734 435 314	nzdm@valmez.charita.cz
Charita Vsetín zařízení církve NZDM Zrnko	Primární prevence	Vsetín, Sychrov 53, 755 01	Lenka Obrodovská, DiS.	571 429 817	zrnko.vsetin@caritas.cz
Naděje NZDM Středisko Naděje Vizovice	Primární prevence	Vizovice, Masarykovo nám. 418, 763 12	Mgr. Kateřina Pivoňková	732 143 346	vizovice@nadeje.cz
Občanské sdružení Na Cestě NZDM Centrum ARCHA	Primární prevence	Vsetín, Palackého 138, 755 01	Bc. Miriam Hurtová	571 412 164 775 677 887	centrumarcha@centrumarcha.cz
Oblastní charita Uherské Hradiště zařízení církve NZDM Tulip	Primární prevence	Uh. Hradiště, Leoše Janáčka 180, 686 01	Mgr. Jitka Janošková	606 672 239 725 520 998	tulip.uhradiste@caritas.cz
R-Ego NZDM R-Ego	Primární prevence	Slavičín, Mezi Šenky 19, 763 21	Mgr. Dana Kozubíková	577 341 446 732 713 014	pc.r-ego@tiscali.cz
Salesiánský klub mládeže Zlín NZDM Salesiánský klub mládeže Zlín	Primární prevence	Zlín, Okružní 5298, 760 05	Mgr. Petr Kopřiva	577 019 680	saleklub@quick.cz
Sociální služby Uherský Brod, přísp. organizace NZDM Větrník	Primární prevence	Uherský Brod, Větrná 2060, 688 01	Mgr. Bohumila Zetková	739 843 957	vedouci.nzdm@ssub.cz

Název zařízení	služba	adresa	kontaktní osoba	telefon	e-mail
Unie Kompas NZDM T klub	Primární prevence	Zlín, Pod Stráněmi 2505, 760 01	Mgr. Martina Stavjaníková	577 434 428 577 011 947 737 608 399	tklub@unko.cz
Unie Kompas NZDM Šlikr	Primární prevence	Otrokovice, SNP 2, 765 02	Martina Ďulíková, DiS.	577 101 046	slikr@unko.cz
Vzdělávací, sociální a kulturní středisko při nadaci J. Pivečky, o.p.s. NZDM KamPak?	Primární prevence	Slavičín, Horní náměstí 111, 763 21	Mgr. Božena Filáková	774 099 456	kampak.slavicin@gmail.com
MADIO o.s.	Primární prevence	Zlín, Kvítková 3687 760 01	Bc. Petr Štěpáník	790 348 591	info@radio.cz
Společnost Podané ruce o.p.s. Ambulance adiktologie Zlín	Následná péče	Zlín, Prštné 86, 760 01	Mgr. Vladimír Kaška	777 478 088 777 916 269	ambulance.zk@podaneruce.cz
Darmoděj o.s. Doléčovací centrum Restart Kroměříž	Následná péče	Kroměříž, Kpt. Jaroše 616/16, 767 01	Michal Hladil	728 381 833	dckromeriz@darmodej.cz
Modrý Kříž v České republice	Následná péče	Valašské Meziříčí, Záhumení 783, 757 01	Mgr. Julie Hlavenková	733 734 352	valmez@modrykriz.org
K2 Valašské Meziříčí, o.p.s.	Ambulantní péče	Valašské Meziříčí, Krásno n. Bečvou, Vrbenská 806, 757 01	Mgr. Alena Vašáková	775 762 104	vasakova@seznam.cz
Psychocentrum Zlín (AT ambulance)	Ambulantní léčba	Zlín, Osvoboditelů 91, 760 01	MUDr. Pavel Konečný	577 220 634 737 038 850	pavelkonecny@email.cz
Psychiatrická ambulance (AT ambulance)	Ambulantní léčba	Valašské Meziříčí, U nemocnice 980, 757 01	MUDr. Vladimír Kocourek (registrace zrušena k 31.1.2014)	571 417 567	neuveдено
Psychiatrická ambulance (AT ambulance)	Ambulantní léčba	Vsetín, J. Sousedíka 1204, 755 01	MUDr. Lenka Šebelová	571 429 639 721 428 525	neuveдено
Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	Ústavní léčba (vč. detox a AT poradny)	Kroměříž, Havlíčková 1265, 767 01	MUDr. Adéla Stoklasová	573 314 218 573 318 378	stoklasovaa@plkm.cz
Kroměřížská nemocnice, a.s.	Ústavní léčba (detox, PAZS)	Kroměříž, Havlíčková 660/73, 767 01	Protialkoholní záchytná stanice	573 322 111 573 322 562	post@nem-km.cz